

PAŽLJIVKOVA PRAVILA U SAOBRAĆAJU

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Pažljivkova pravila u saobraćaju

Zdravo, drugari!
Ja sam Pažljivko, imam deset godina i dovoljno sam veliki da idem sam u školu. U saobraćaju se krećem bezbedno i pažljivo, pa me zato i zovu Pažljivko. U knjizi sa mojim pravilima napisano je sve što treba da znamo o ispravnom i bezbednom ponašanju u saobraćaju.

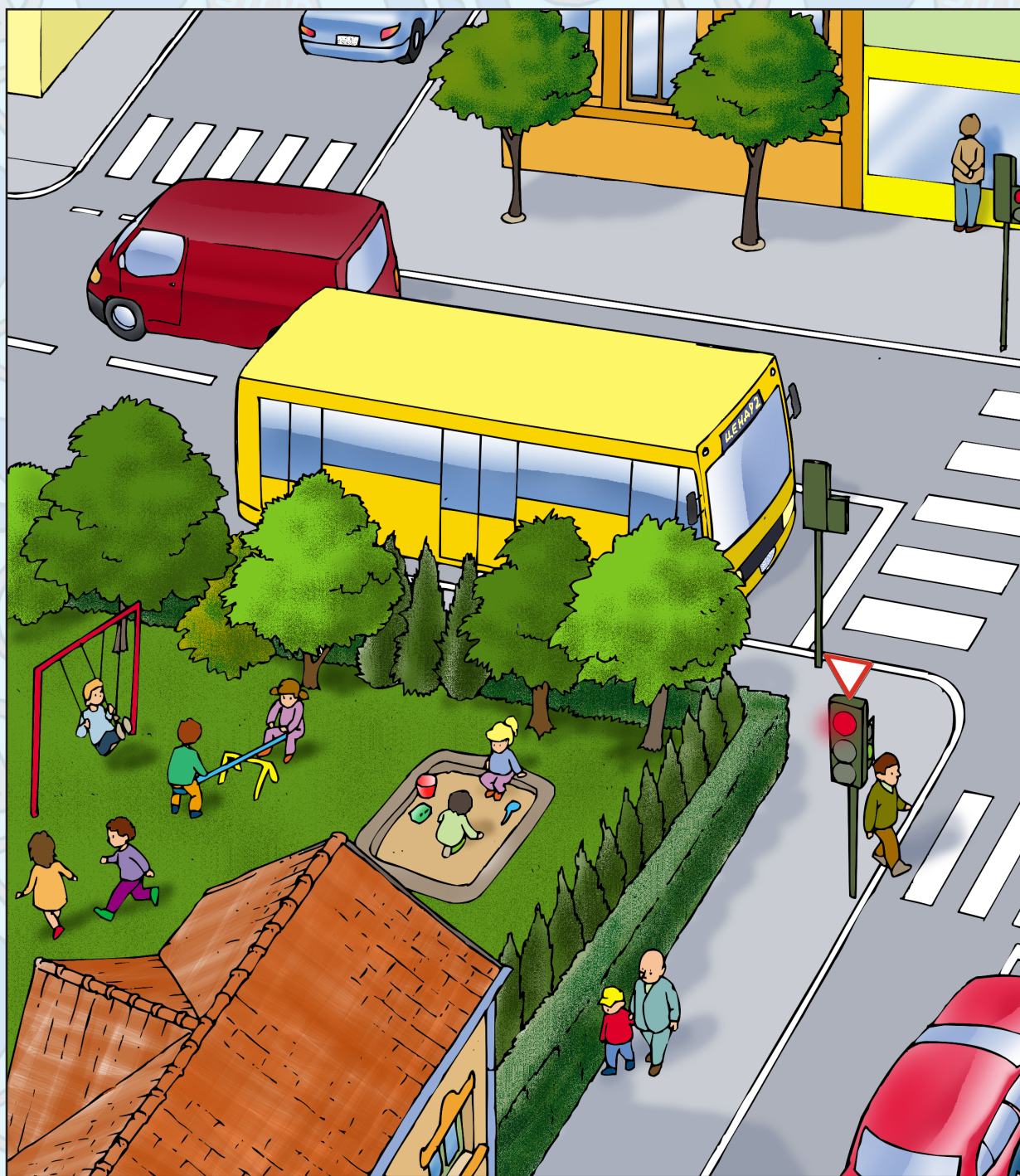

Ime: _____
Prezime: _____
Razred i odeljenje: _____
Škola: _____

KRENIMO PAZLJIVO!

DRUMSKI SAOBRAĆAJ

Drumski saobraćaj je kretanje u kome učestvuju pešaci, bicikli, automobili, teretna i razna druga vozila.

Mi deca u saobraćaju učestvujemo kao pešaci, biciklisti i putnici.

KUDA I KAKO SE KREĆU PEŠACI

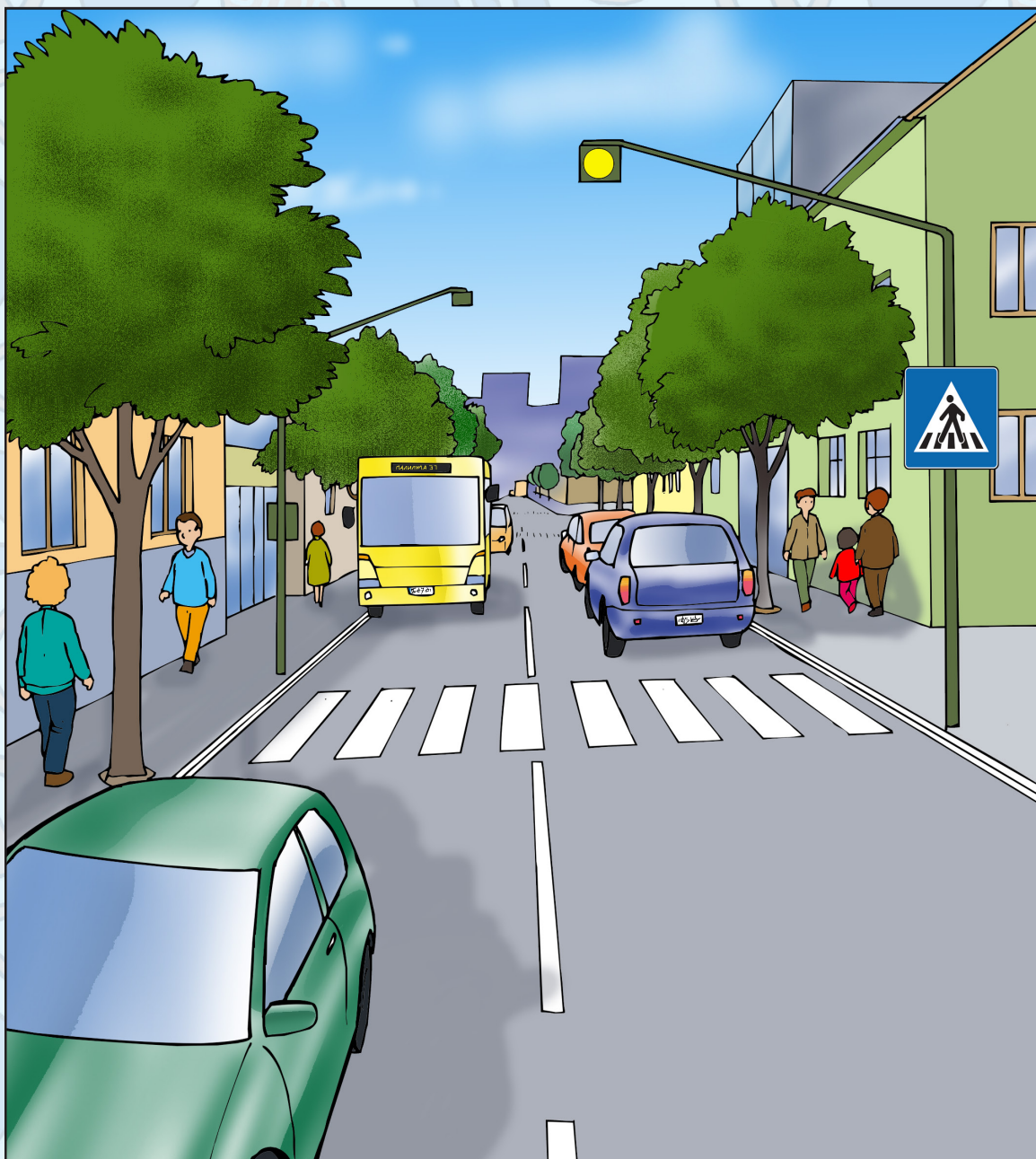

Pešaci uvek treba da se kreću trotoarom. Na trotoaru su pešaci najbezbedniji, zato što vozila tuda ne smeju da se kreću. Uvek kada idemo trotoarom sa nekim starijim, treba da ga držimo za ruku jer smo tako bezbedniji.

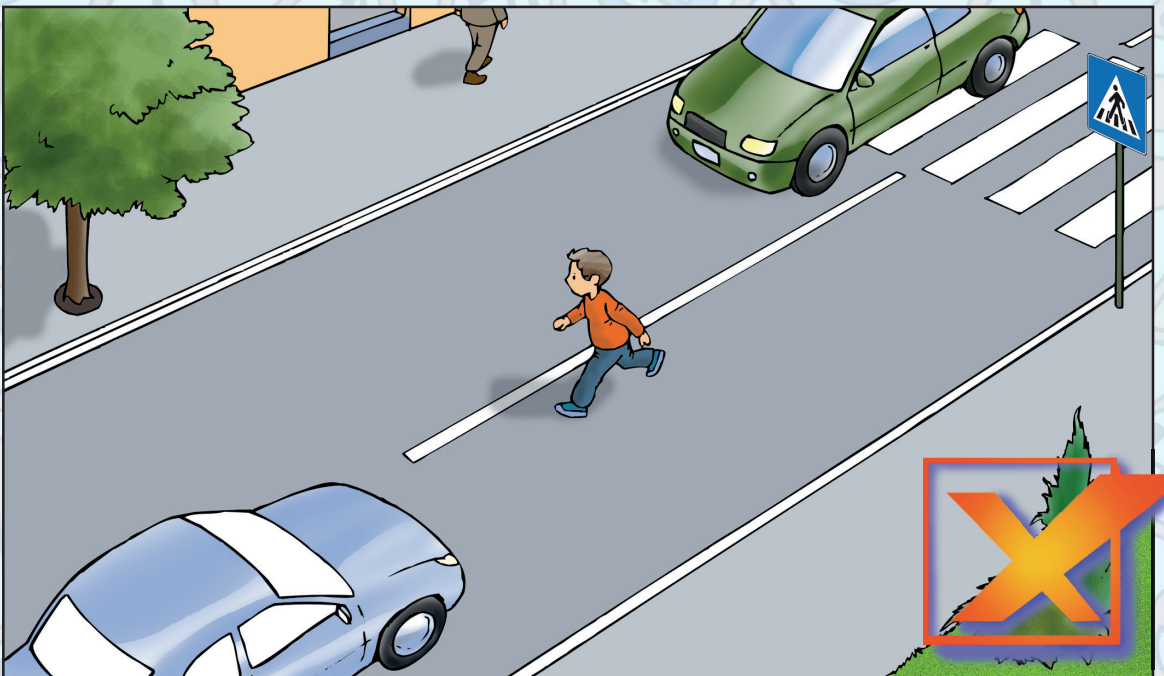
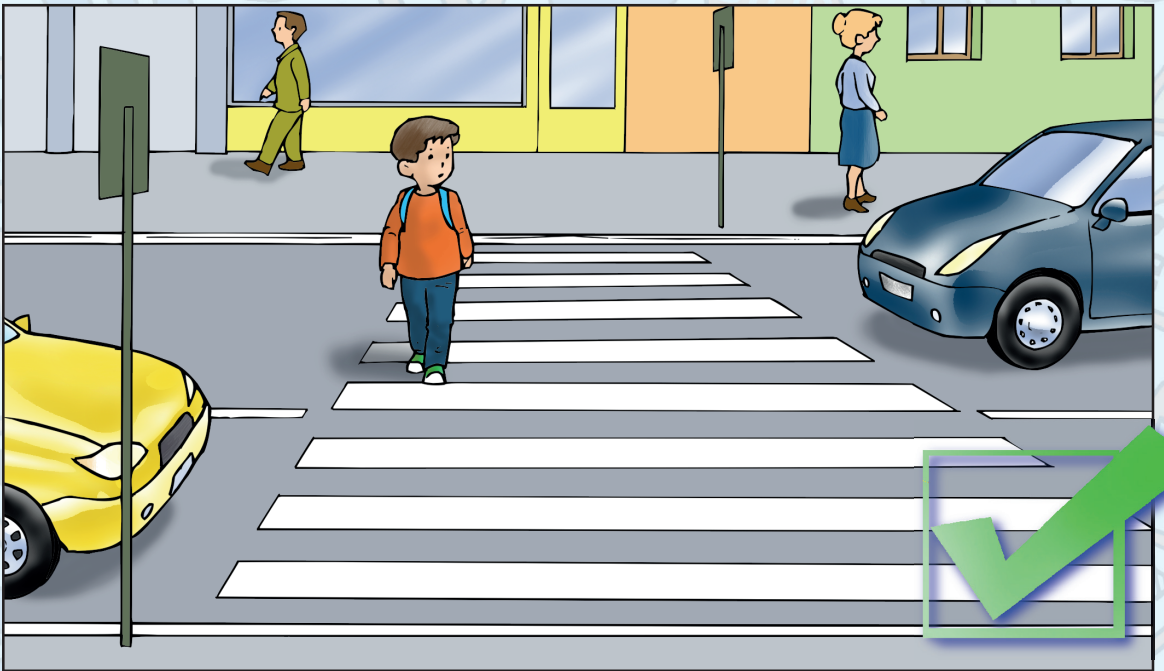

Kada hodamo trotoarom, uvek treba ići onom stranom koja je udaljena od kolovoza.

GDE PRELAZIMO ULICU

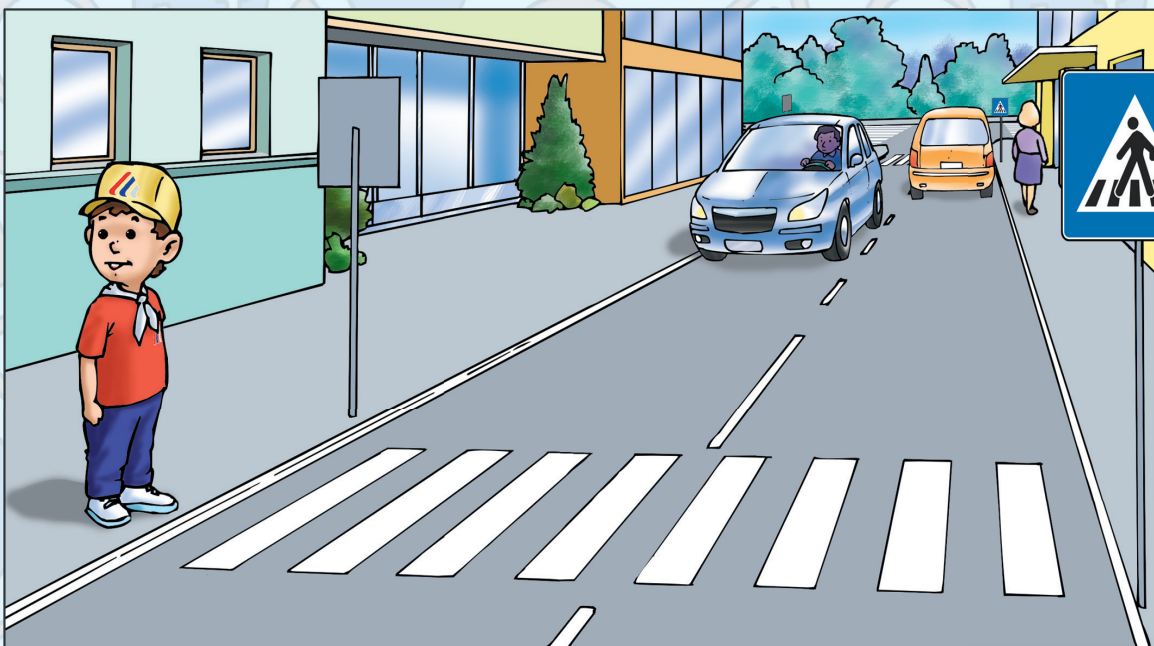
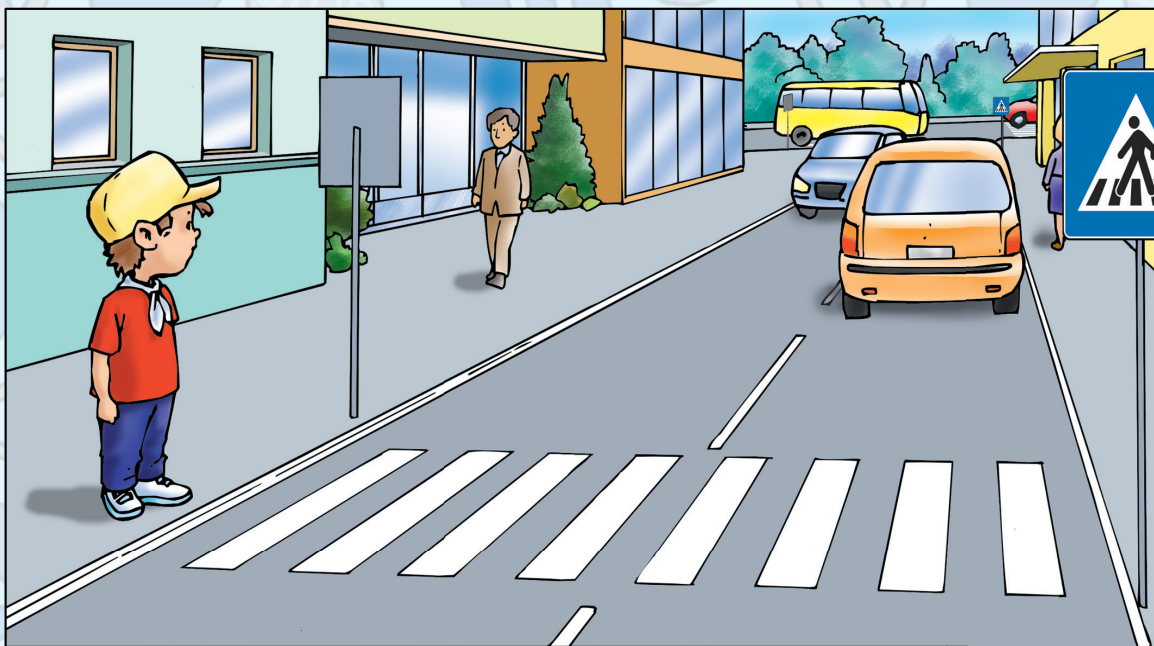

Pešački prelazi su jedina mesta na kojima smemo da pređemo ulicu. Oni su obeleženi širokim belim linijama, pa se zato i zovu „zebre”.

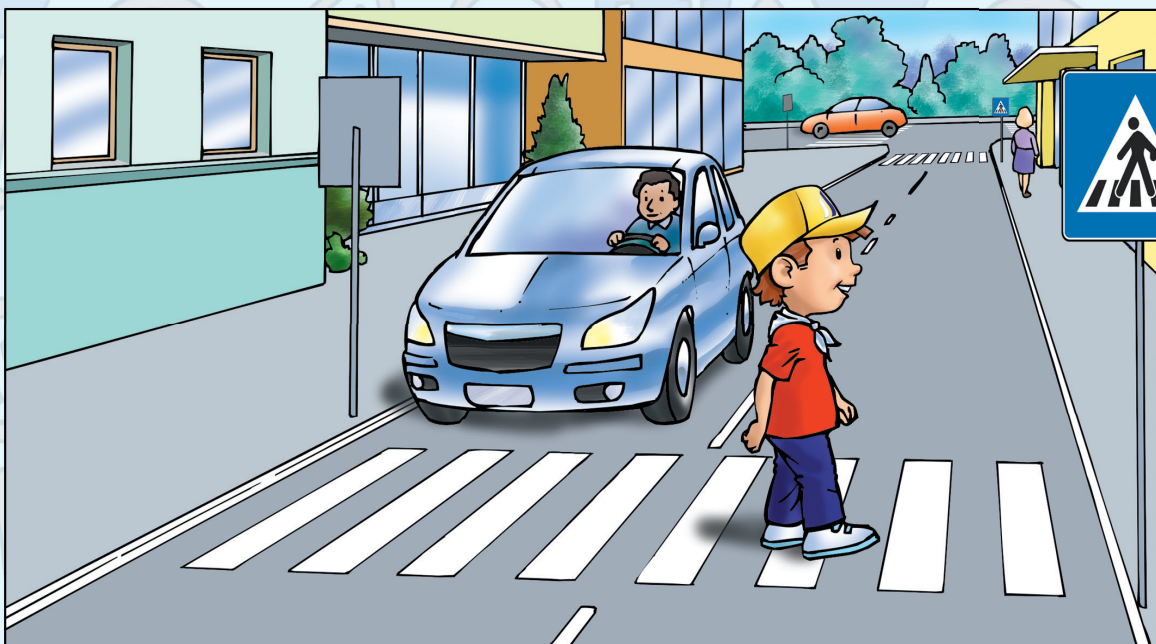
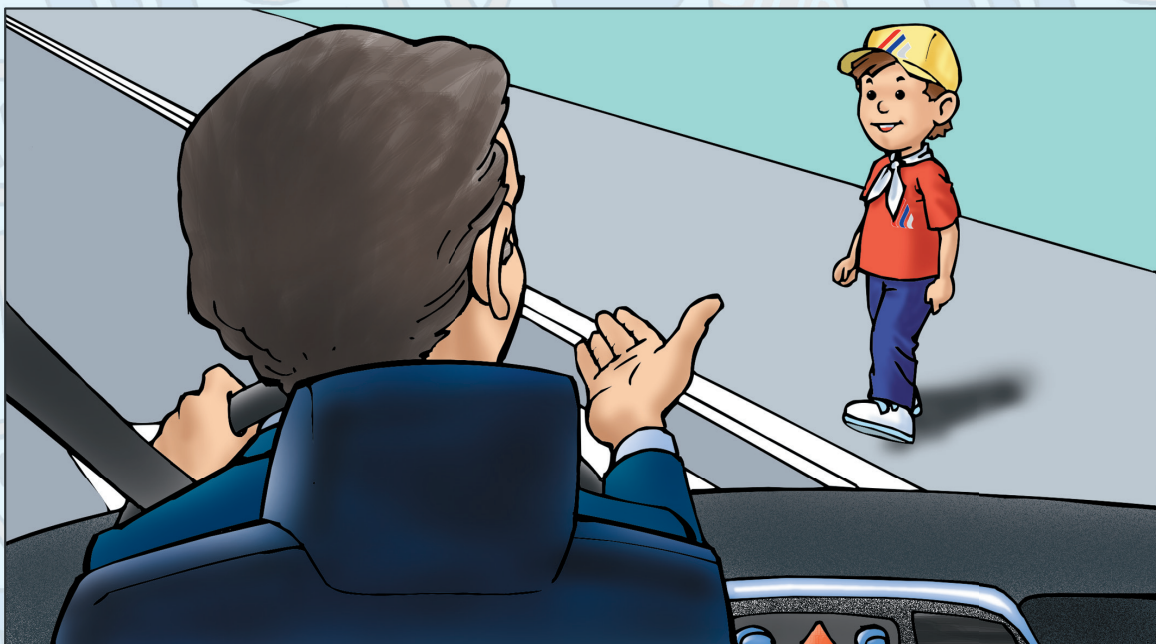

Kada prelazimo ulicu na pešačkom prelazu, to uvek moramo da činimo najkraćim putem, pravom linijom i nikako pored „zebre”. Ulicu nikada ne smemo da prelazimo pored “zebre”.

KAKO SE PRAVILNO PRELAZI PREKO ULICE

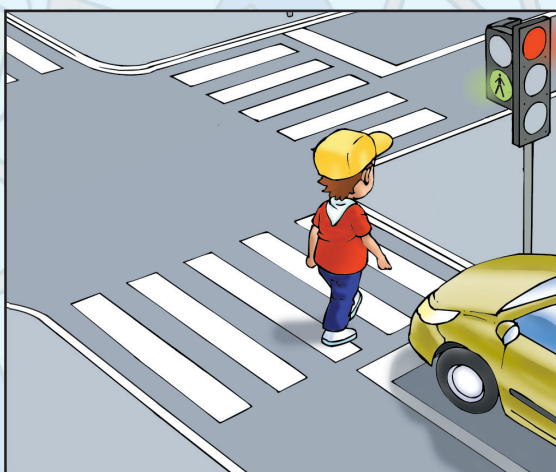
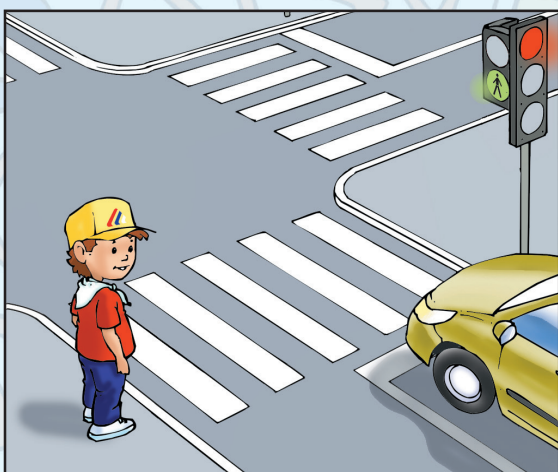
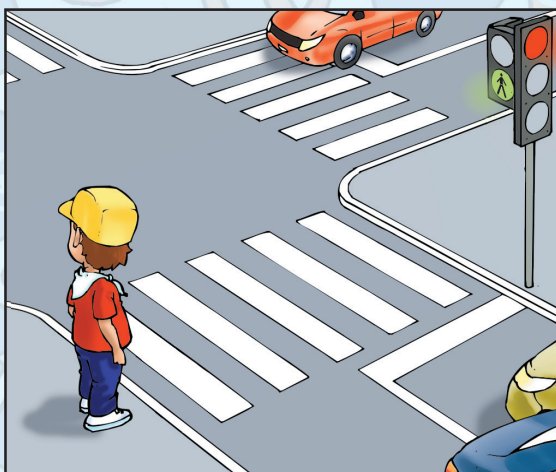
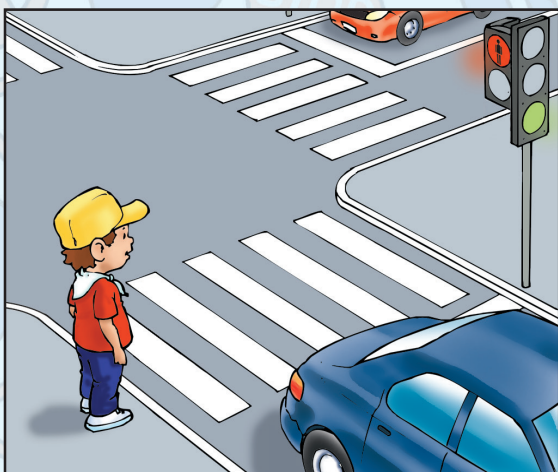

A sada sledi ono najvažnije! Kako se pravilno i bezbedno prelazi ulica? Prvo dođemo do pešačkog prelaza, jer smo već rekli da se ulica prelazi isključivo na ovim mestima. Kada dođemo do pešačkog prelaza, tada... STANEMO. Uvek moramo da stojimo malo udaljeni od ivice trotoara. Zatim pogledamo levo, desno, i opet levo i malo oslušnemo da li se čuje približavanje automobila. Ako smo se uverili da nema vozila, pređemo preko ulice.

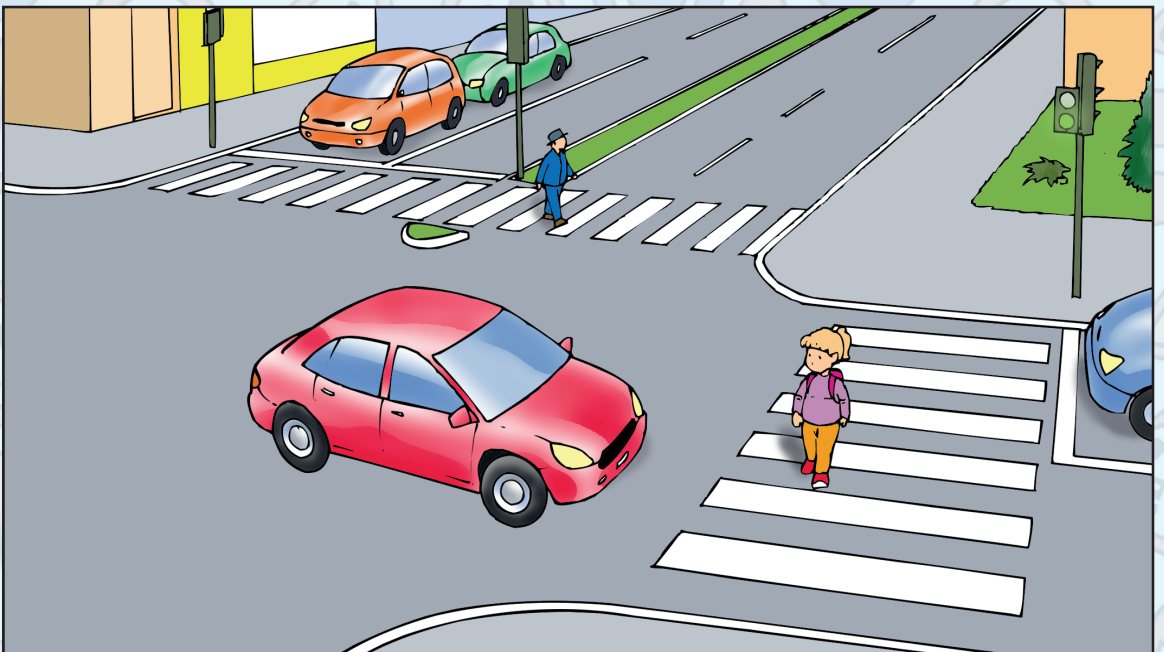
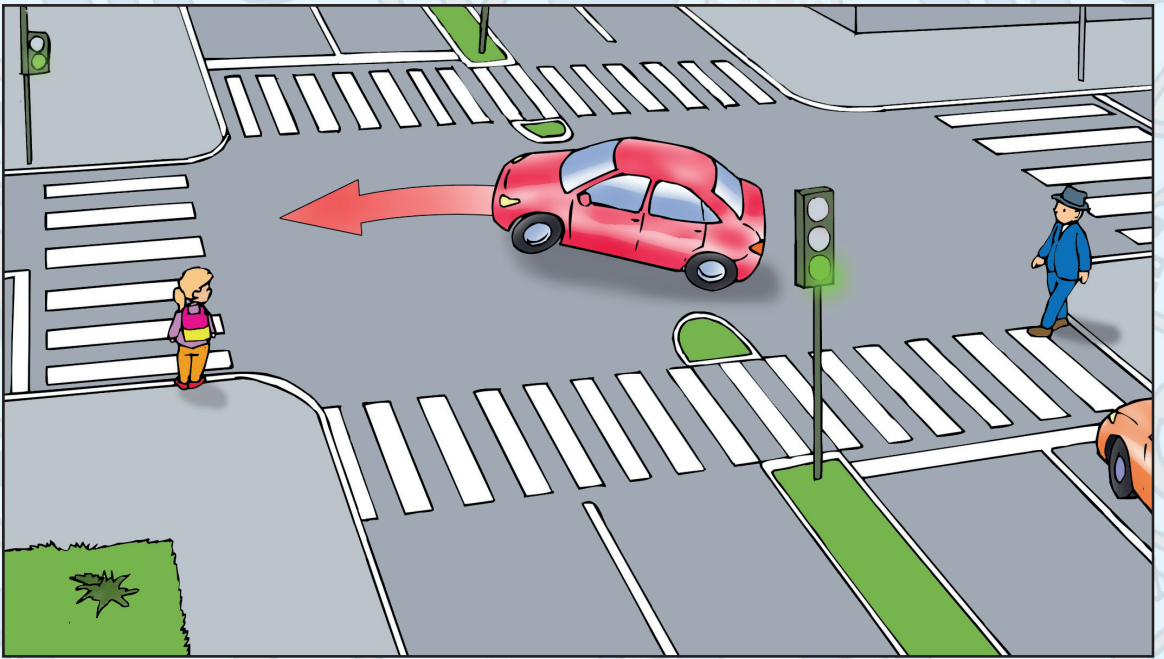

Ulicu prelamimo kada se uverimo da su se svi automobili zaustavili i da su nas vozači primetili. Tek kada nam vozač rukom pokaže da nas propušta da pređemo ulicu, smemo da krenemo preko pešačkog prelaza. Preko „zebre“ se prelamimo normalnom brzinom, ni presporo, ni prebrzo. Na sredini kolovoza, još jednom, za svaki slučaj, pogledamo desno. Ovo uradimo zato što se, u međuvremenu, možda pojavio neki automobil sa druge strane.

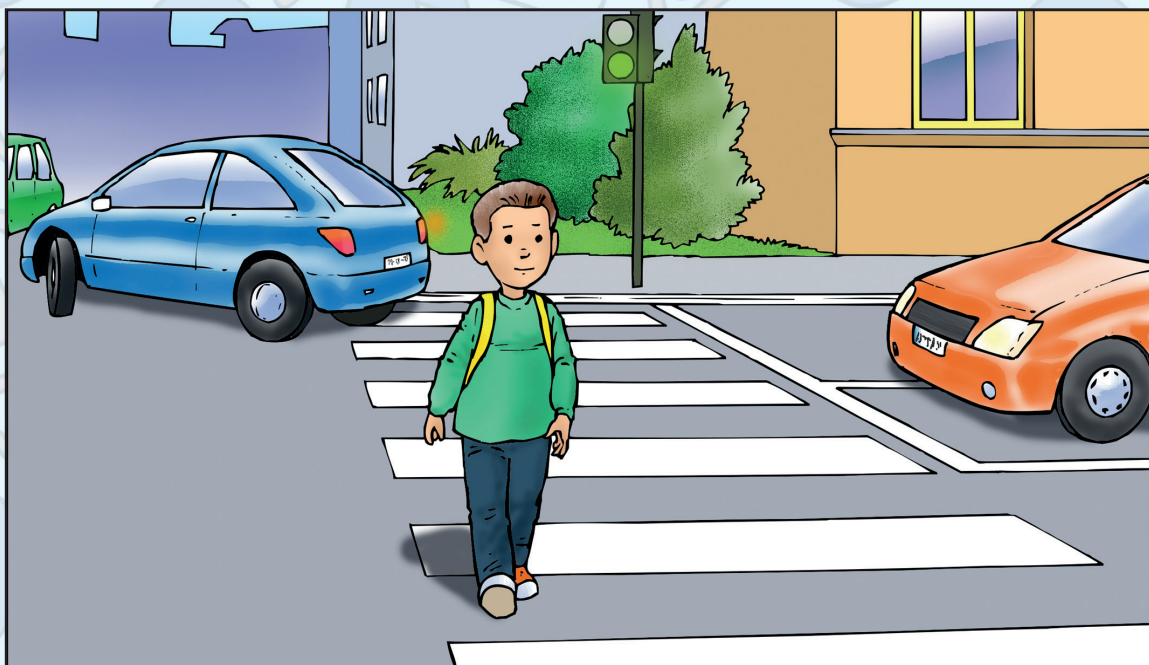
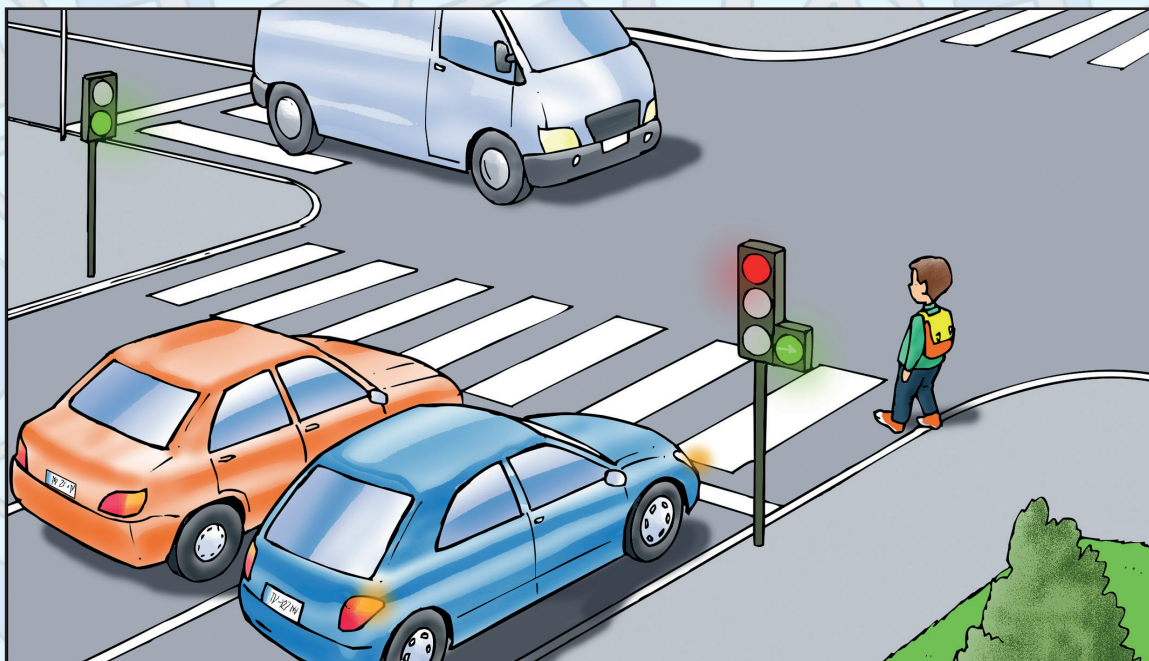
KAKO PRELAZIMO ULICU NA SEMAFORU

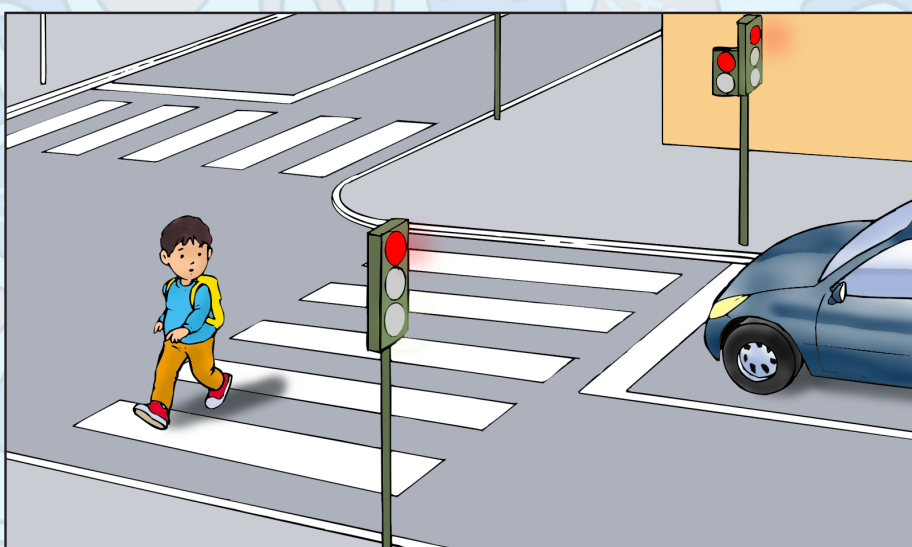
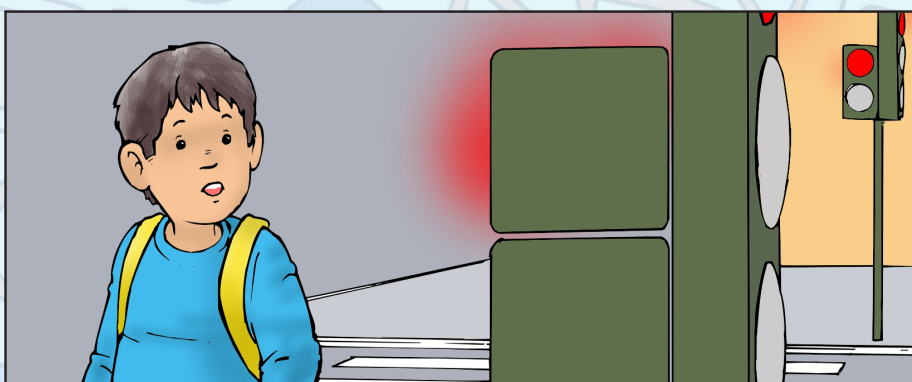
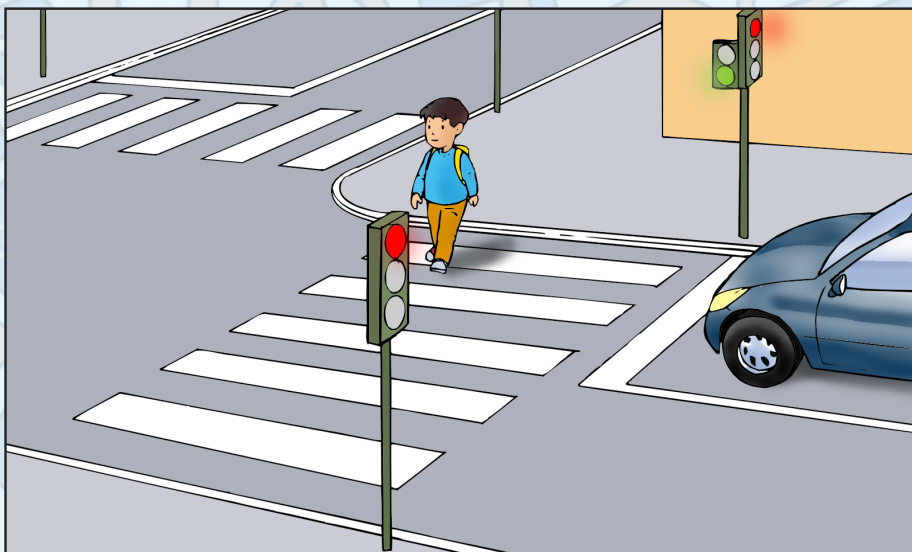
Pravila su slična i na raskrsnicama koje imaju semafor. Kada je upaljeno crveno svetlo za pešake, sve vreme mirno i strpljivo stojim na trotoaru čekajući da se upali zeleno svetlo. Kada vozila stanu i upali se zeleno svetlo za pešake, isto pogledam levo, desno, pa opet levo i, tek kada se uverim da nema vozila, krenem preko ulice.

Ovo je važno, jer ponekad kada je na semaforu zeleno svetlo za pešake, vozila se ipak pojave. To su vozila koja dolaze iz susedne ulice i kojima je dozvoljeno skretanje. U takvim situacijama moramo **DOBRO** da pogledamo i, iako je upaljeno zeleno svetlo za pešake, sačekamo i budemo sigurni da nas je vozač koji skreće video i zaustavio se ispred pešačkog prelaza.

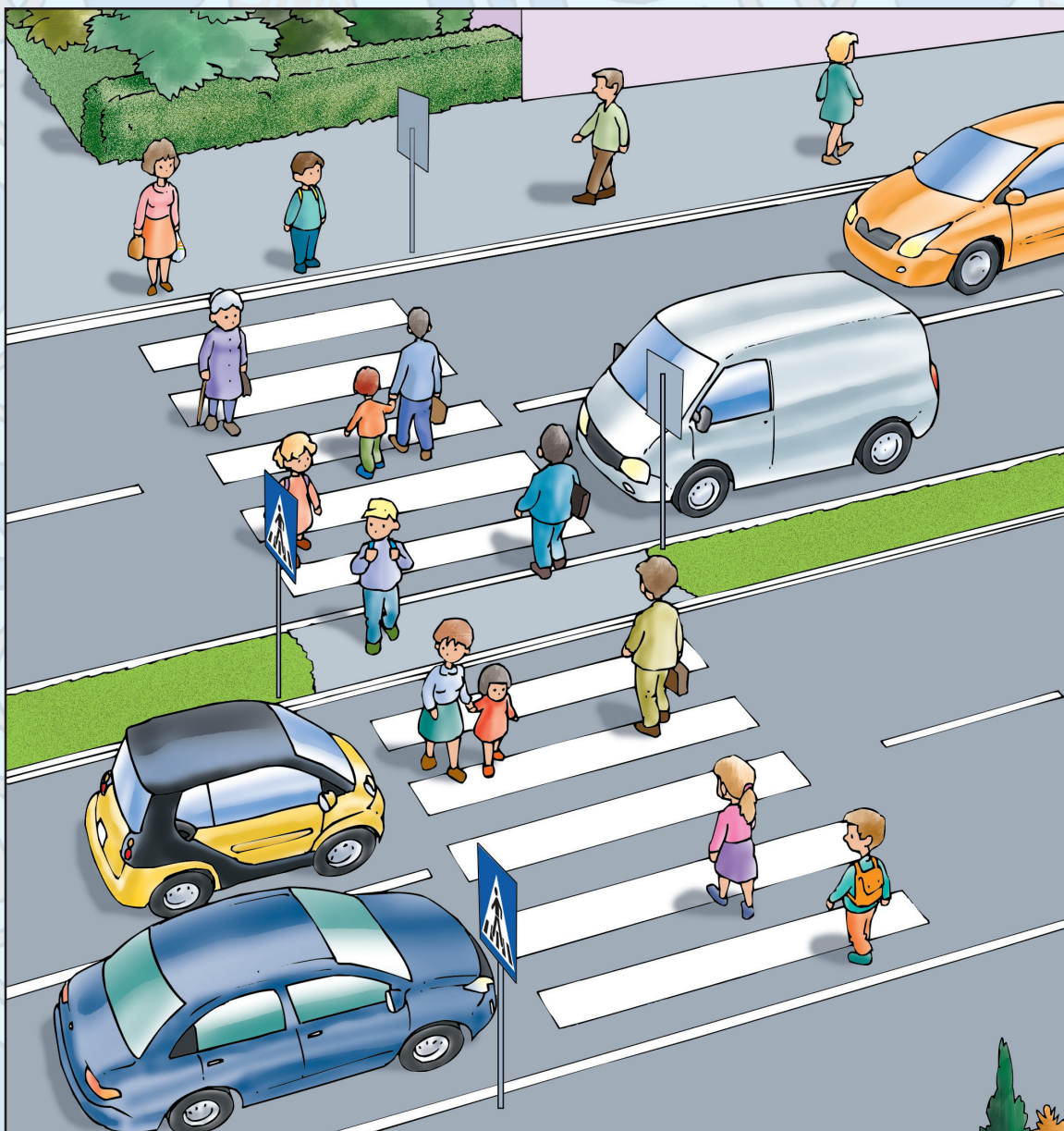

Kada je na semaforu zeleno svetlo za pešake, za vozila koja su u toj ulici mora da bude upaljeno crveno svetlo. Ipak, postoje raskrsnice na kojima automobili smeju da skrenu desno jer imaju jednu strelicu koja svetli zeleno samo za njih. Zato je veoma važno da uvek dobro pogledamo čak i kada je zeleno svetlo za pešake.

Nekada se dogodi da se, dok prelazimo ulicu, na semaforu uključi crveno svetlo za pešake. Tada ne smemo da stanemo ili da se vratimo, već treba da nastavimo malo ubrzanim korakom kako bismo što pre prešli preko ulice.

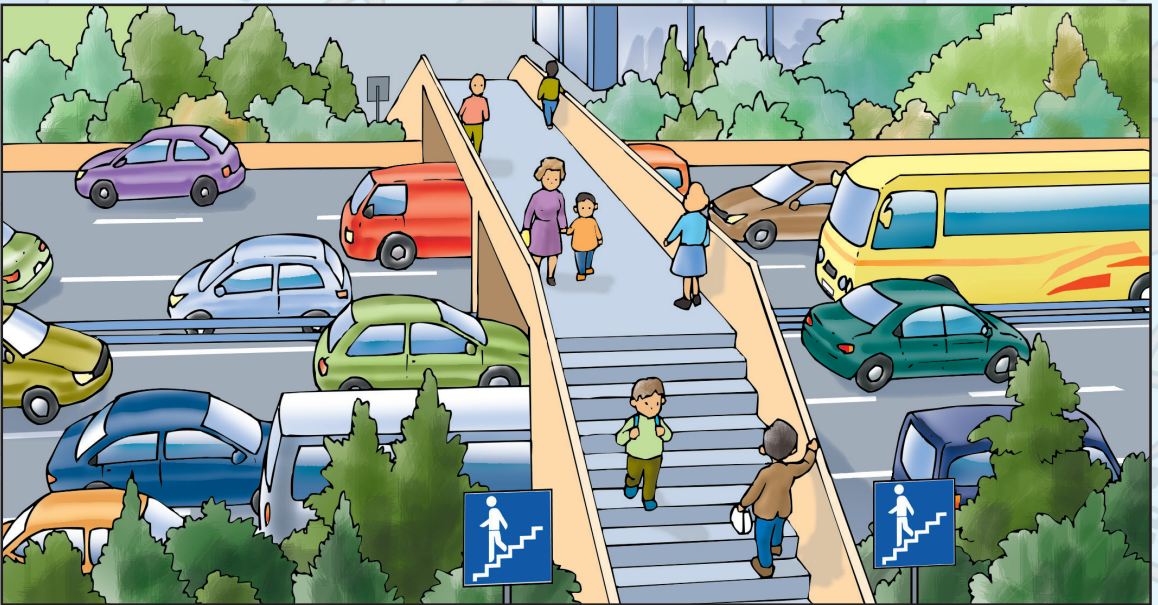
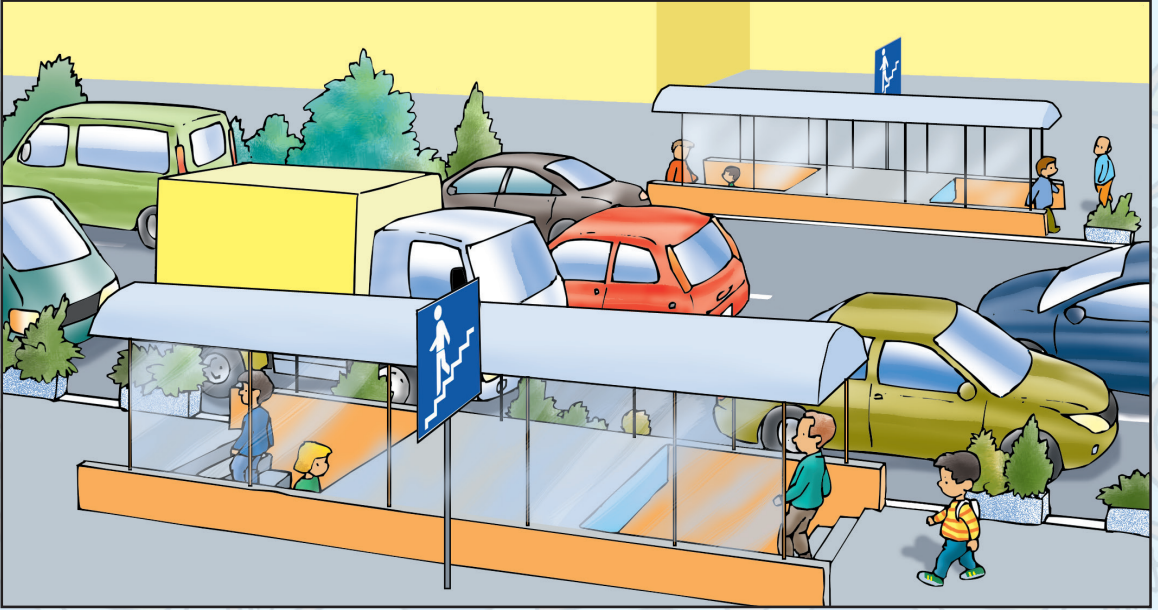
PRELAZAK ŠIROKIH ULICA

U gradovima postoje i veoma široke ulice, bulevari, koje imaju i po nekoliko traka za kretanje vozila. Na pešačkim prelazima preko ovako širokih ulica moramo da budemo veoma pažljivi jer nam za prelazak preko njih treba mnogo vremena i zato moramo dobro da osmotrimo da li je bezbedno da ulicu pređemo.

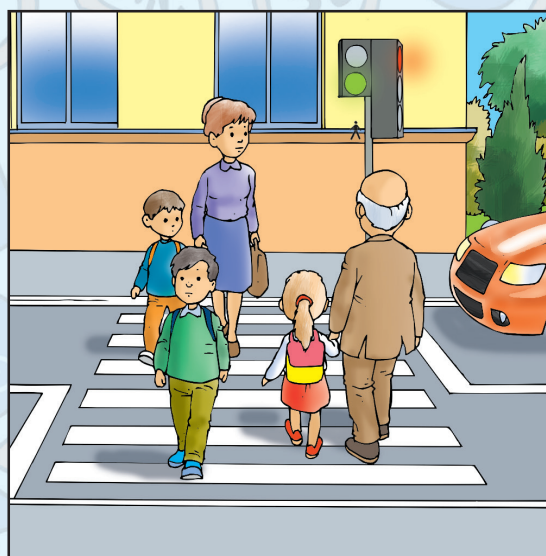
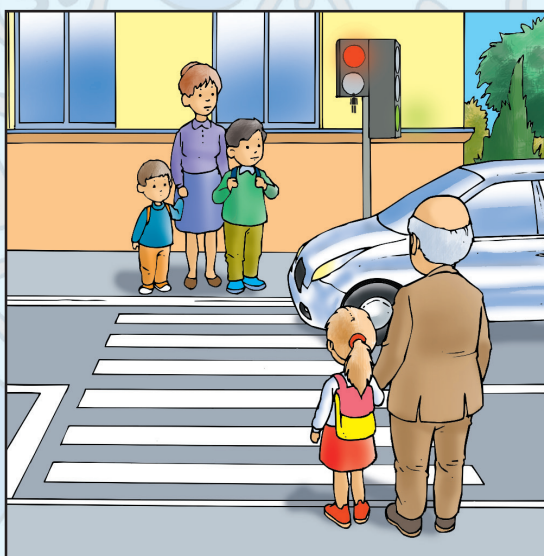
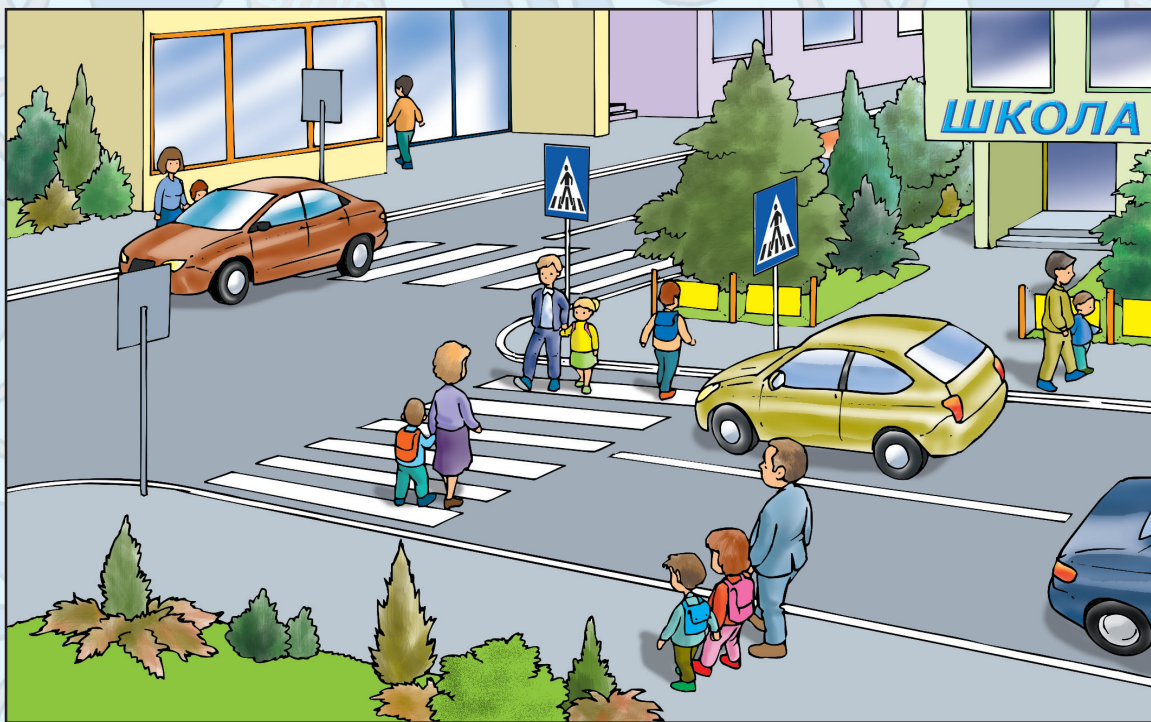
Ponekad na sredini ovih širokih ulica postoji pešačko ostrvo. Ono je uzdignuto od kolovoza. Na pešačkom ostrvu pešaci mogu da zastanu dok prelaze preko kolovoza i ponovo dobro osmotre da li je bezbedno da pređu preko drugog dela ulice. Zapamti! Na pešačkom ostrvu treba da zastanemo i da se ponovo uverimo da su se automobili zaustavili i da je bezbedno da pređemo preko druge polovine ulice.

PODZEMNI I NADZEMNI PROLAZI

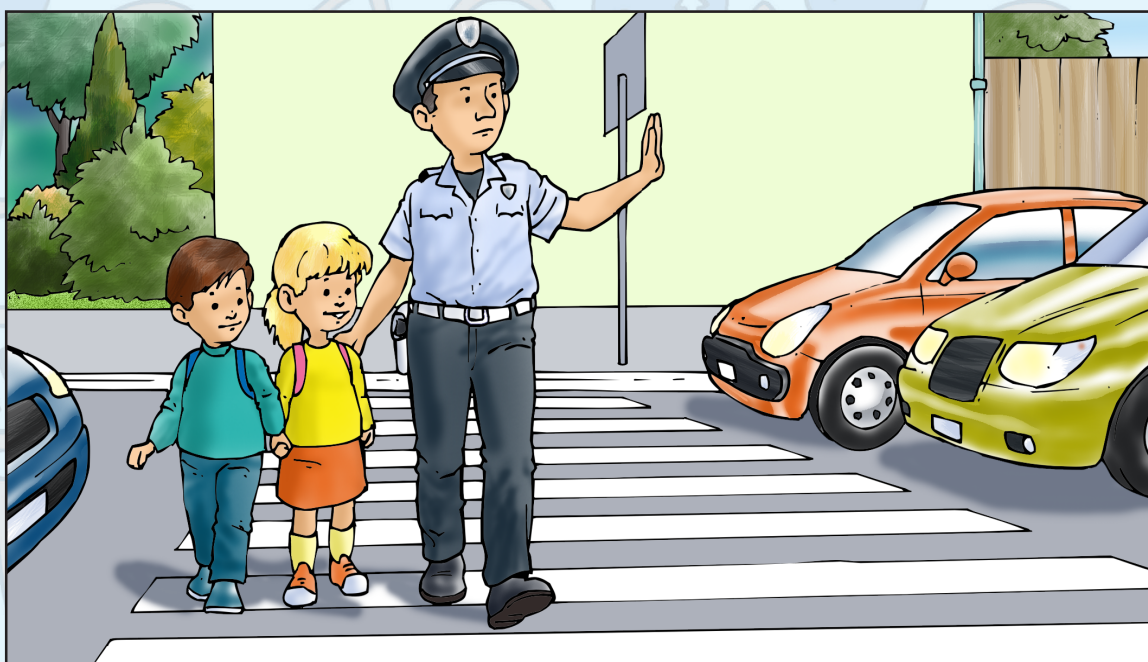

Vrlo često ispod ovakvih ulica postoje i podzemni prolazi, i to su najbezbednija mesta za prelazak preko ulice. Na nekim mestima imamo i nadzemne prolaze, koji su takođe bezbedni za naš prelazak. Nadzemni prolazi nazivaju se još i pasarele.

POMOĆ ODRASLIH

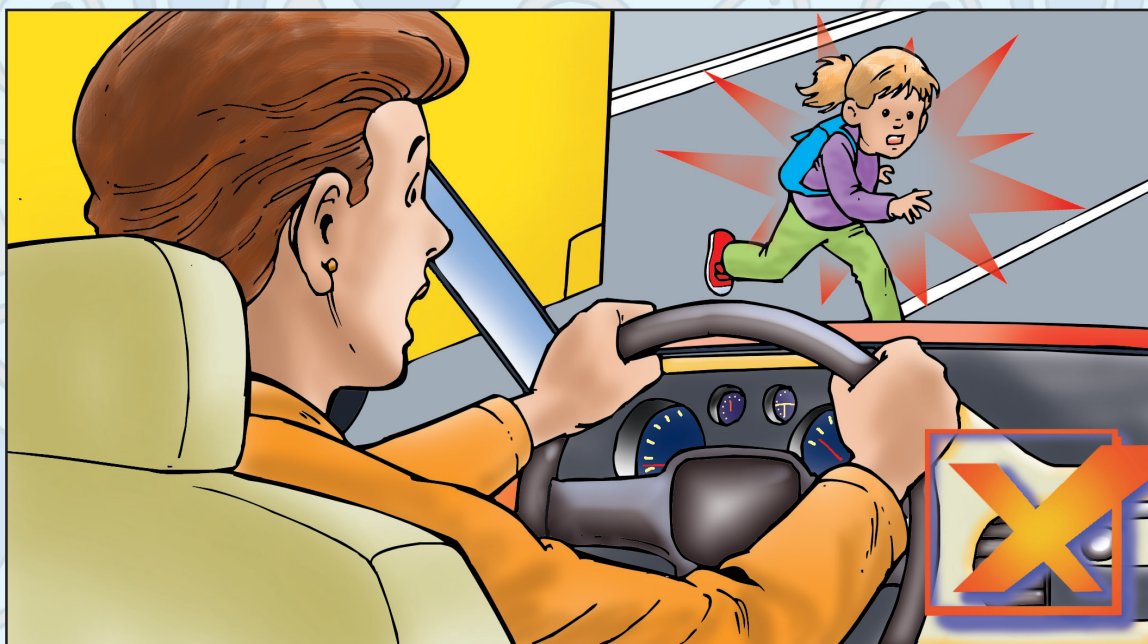
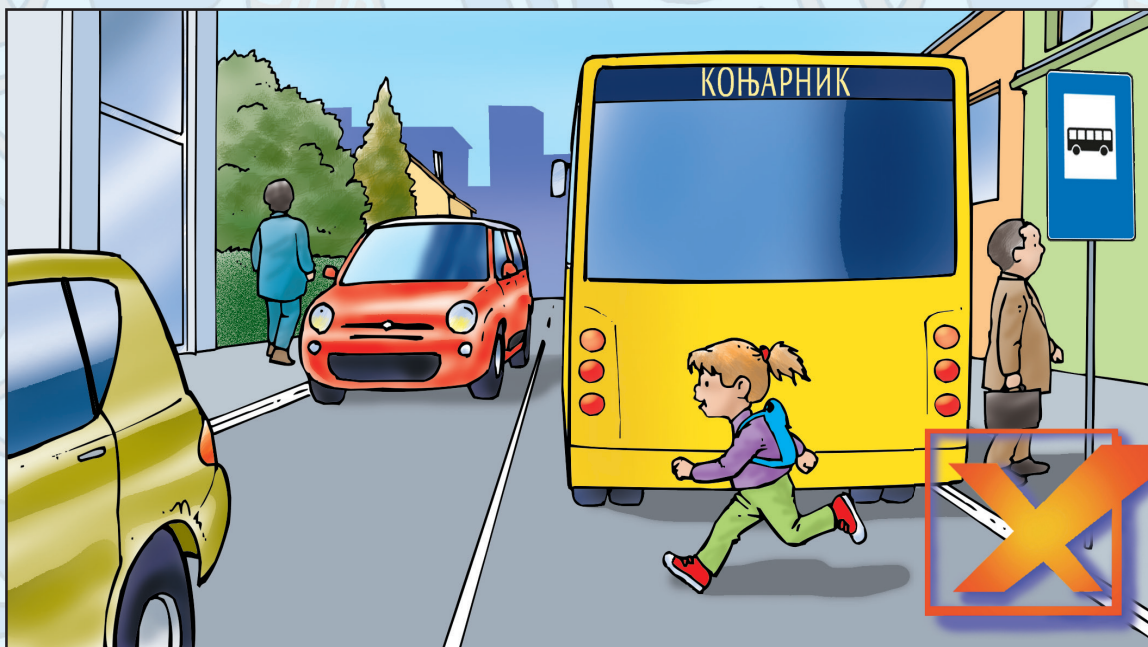

Drugari, na početku školske godine najbolje je da svakog od nas u školu vodi neko stariji. Mame, tate, bake i deke su dovoljno visoki da ih svaki vozač može videti na vreme i stati da ih propusti.

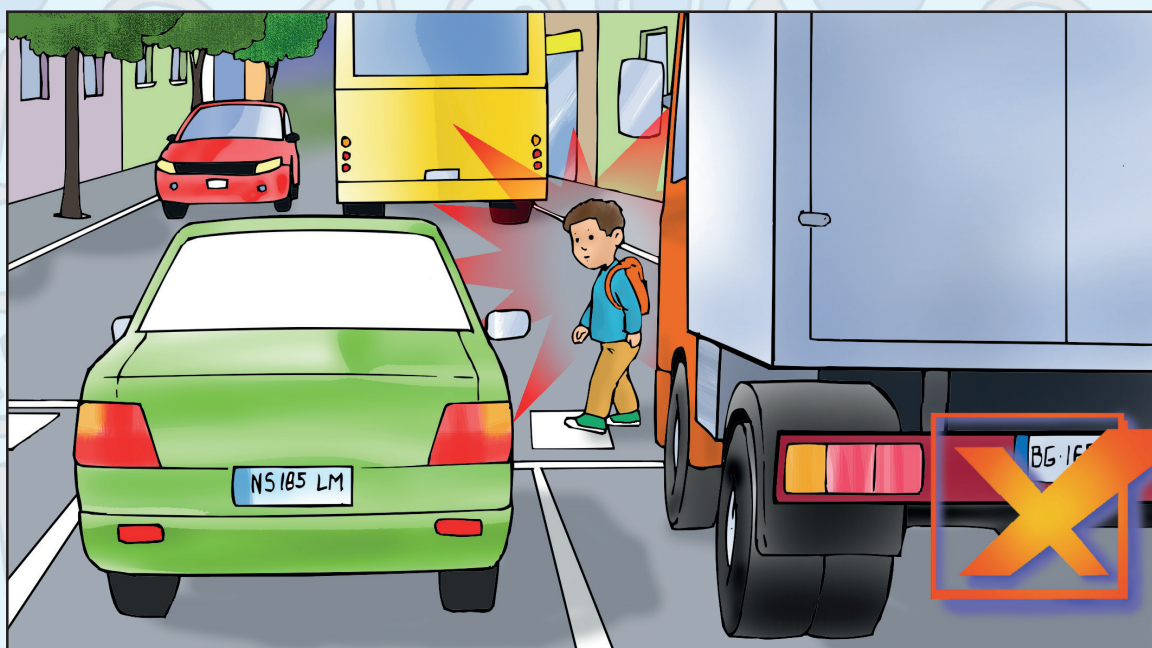
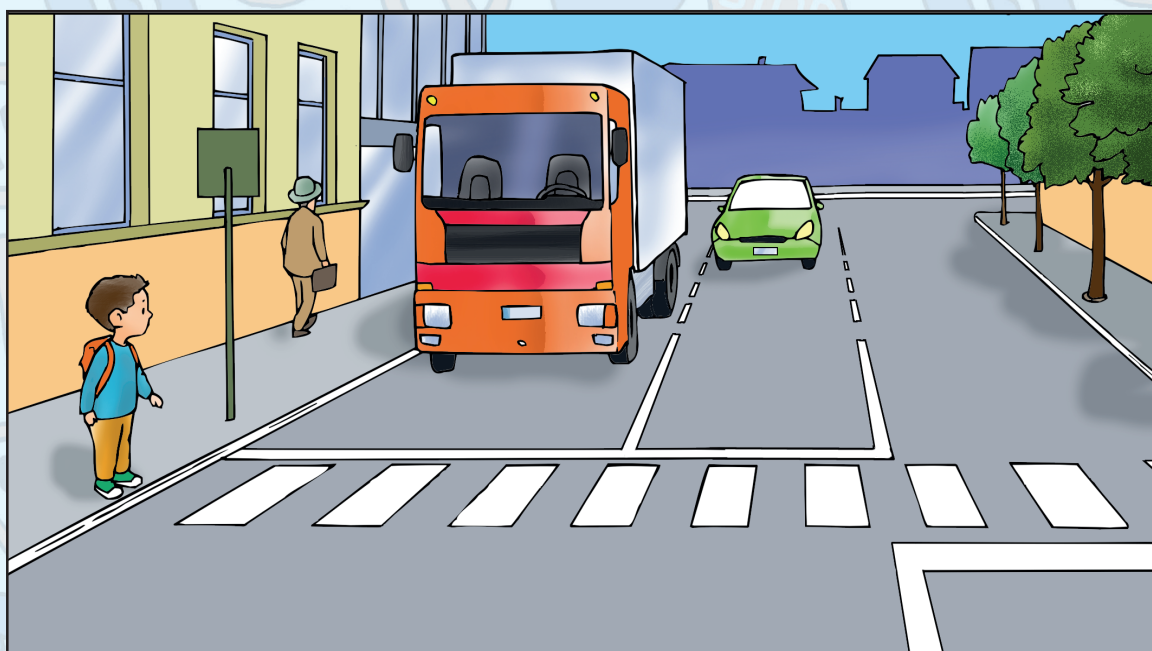

Drugari, nekada ćemo morati i da potražimo pomoć. To nije sramota! Kada vam se učini da je opasno da sami pređete ulicu, a u blizini je policajac, obavezno ga pozovite, da vam pomogne da bezbedno pređete.

KAKO PRELAZIMO ULICU KADA SE BLIZU NAS NALAZE VELIKA VOZILA

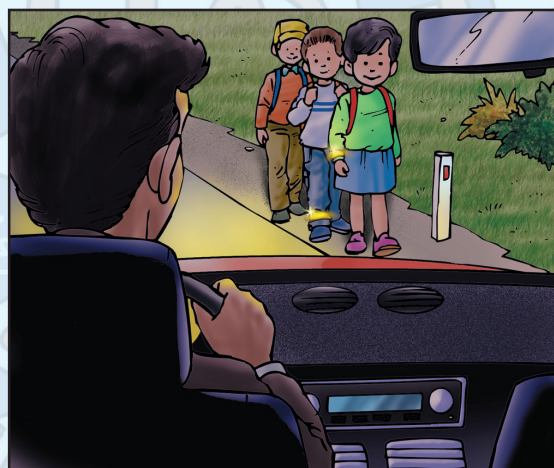
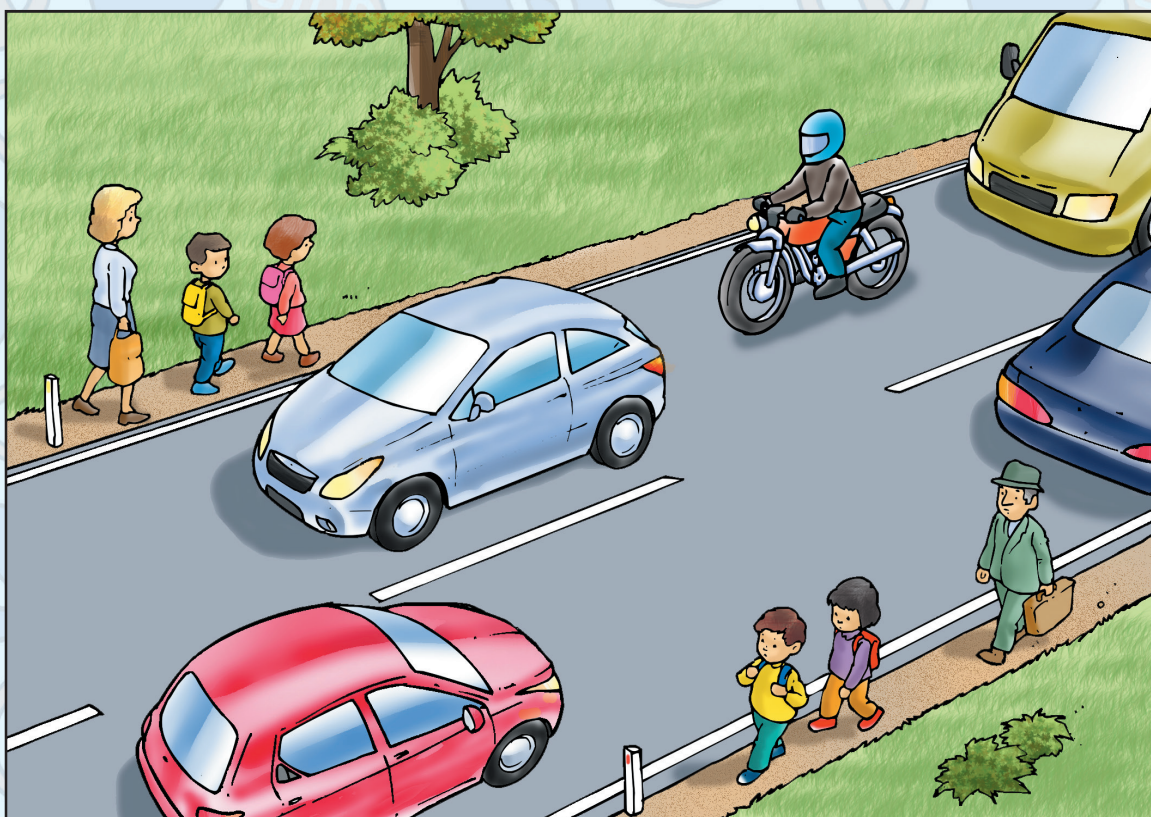

Ulicu nikada ne smemo pretrčavati ispred ili iza autobusa, kamiona i ostalih velikih vozila. Ovo je veoma opasno, jer mi smo mali i vozaču autobusa je teško da nas vidi.

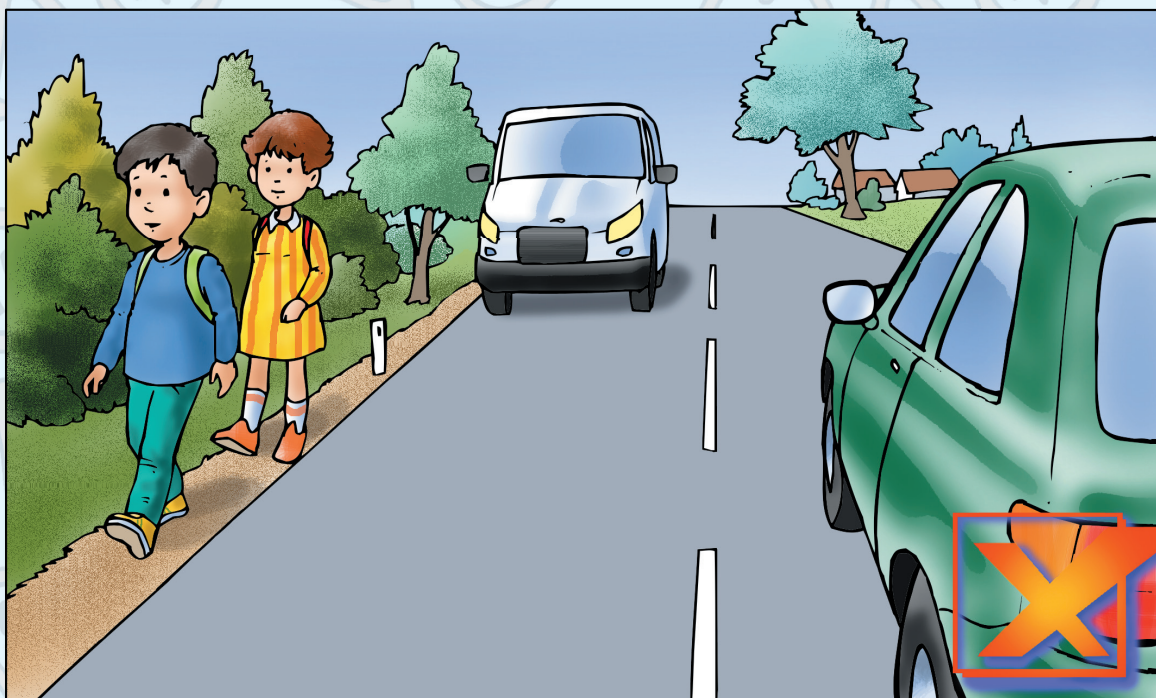
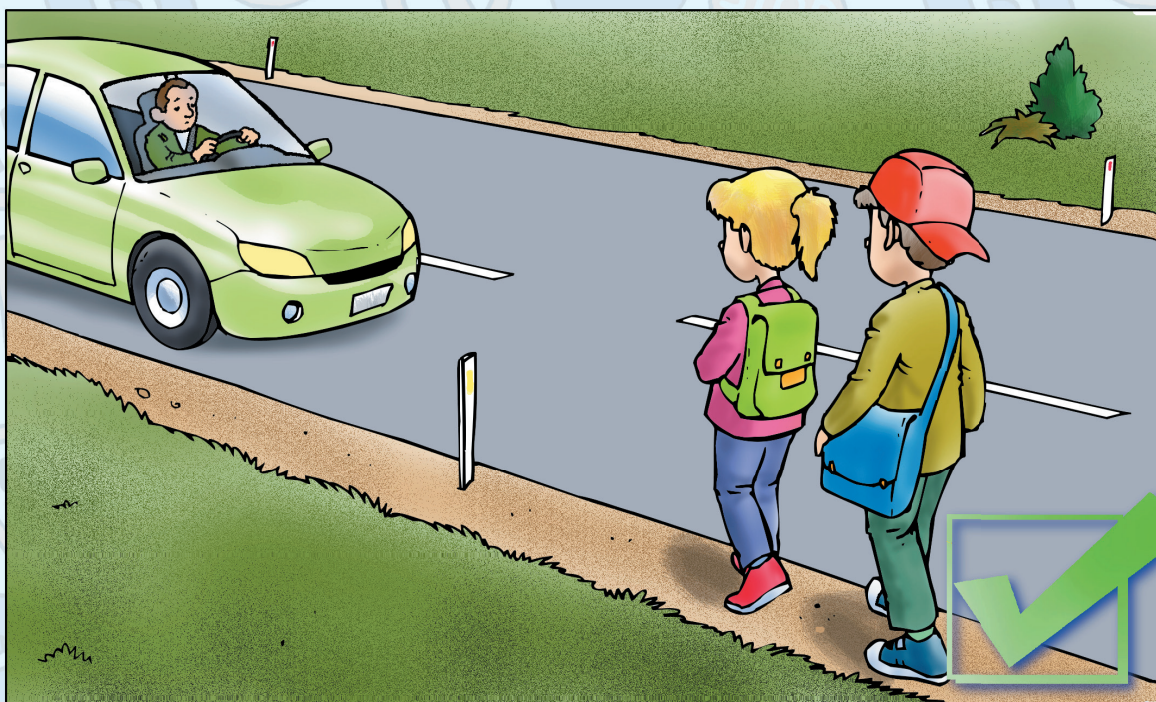

Ako probamo da pređemo ulicu ispred ili iza ovih velikih vozila, ni vozači automobila koji se kreću iza autobusa ne mogu na vreme da nas primete, a to je veoma opasno jer onda mogu i da nas povrede.

KAKO SE KREĆEMO KADA NEMA TROTOARA

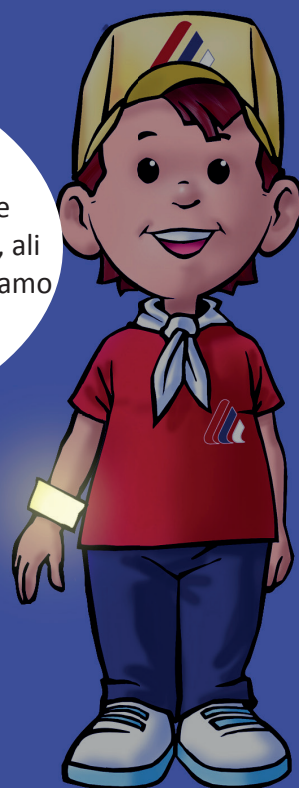
Na putevima van naselja često nema trotoara. U takvim situacijama moramo da se krećemo pored kolovoza i to uvek levom stranom, i u koloni jedan iza drugoga.

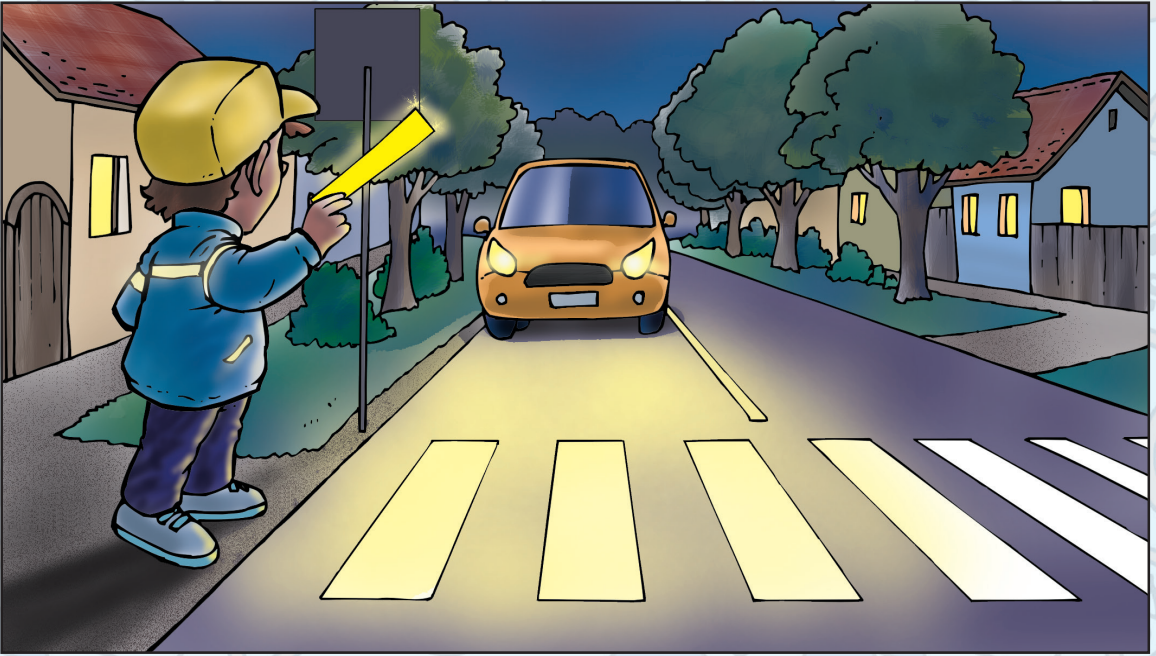

Krećemo se levom stranom zato što tako možemo da vidimo vozila koja nam dolaze u susret i da, ako treba, budemo spremni da se malo pomerimo u stranu kako bi nas automobil mimoišao.

KAKO SE KREĆEMO I PRELAZIMO ULICU NOĆU

Kada padne mrak,
kada je oblačno ili je magla
napolju, vozačima je mnogo teže da
vide pešake, a posebno nas decu. Zato je
najpametnije da noću što manje pešačimo, ali
ako već moramo, onda treba da se pridržavamo
pridržavamo nekih važnih pravila. Uvek
moramo da nosimo odeću koja se
dobro vidi u mraku!

Ako imamo prsluk ili narukvicu, još bolje. Tada je i vozačima mnogo lakše da nas vide, a vidljivi smo i na većoj udaljenosti.

GDE SE IGRAMO

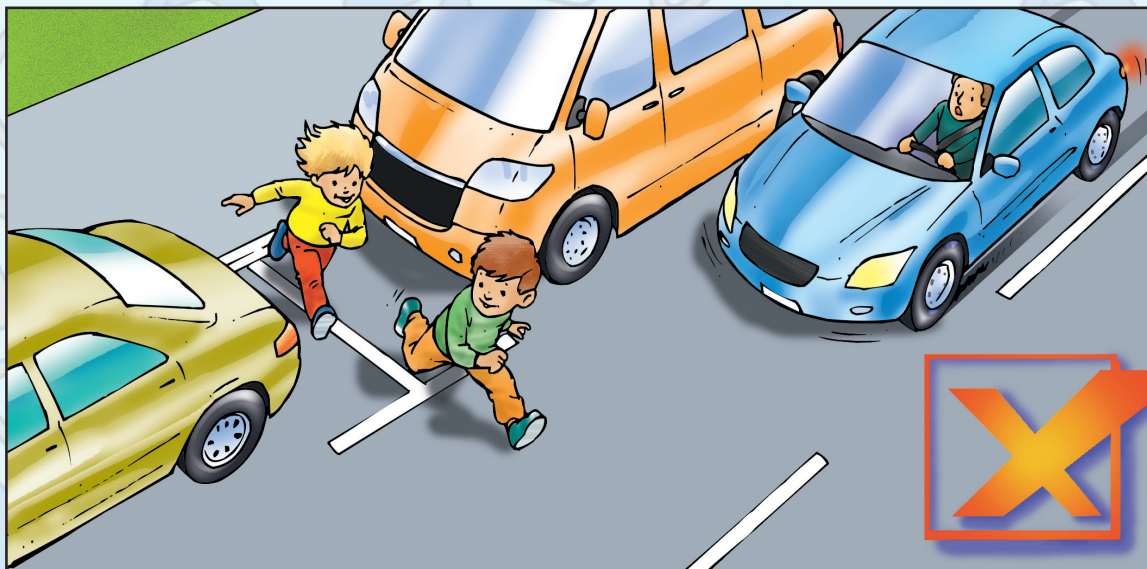
Igra je bezbedna samo na mestima koja su predviđena za to.

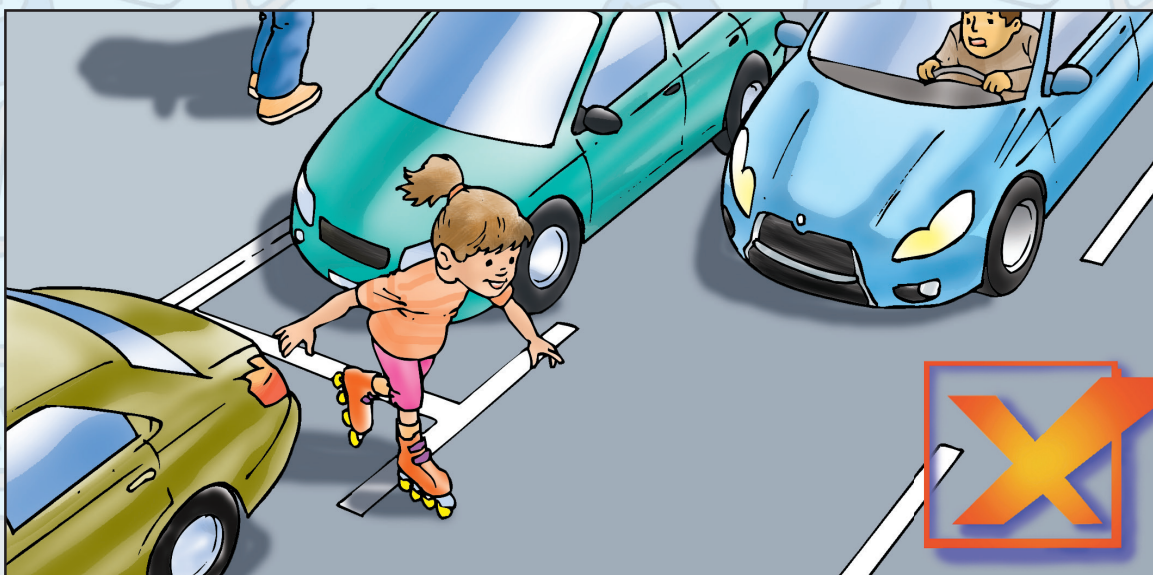

U školskom dvorištu, parkovima i igralištima.
Te površine su ograđene i tu automobilima nije mesto.

OPASNO IGRANJE U BLIZINI ULICE

Ulica nije mesto za igru! Trotoari nam služe da se njima kao pešaci krećemo, ali nikako se na trotoaru ne smemo igrati.

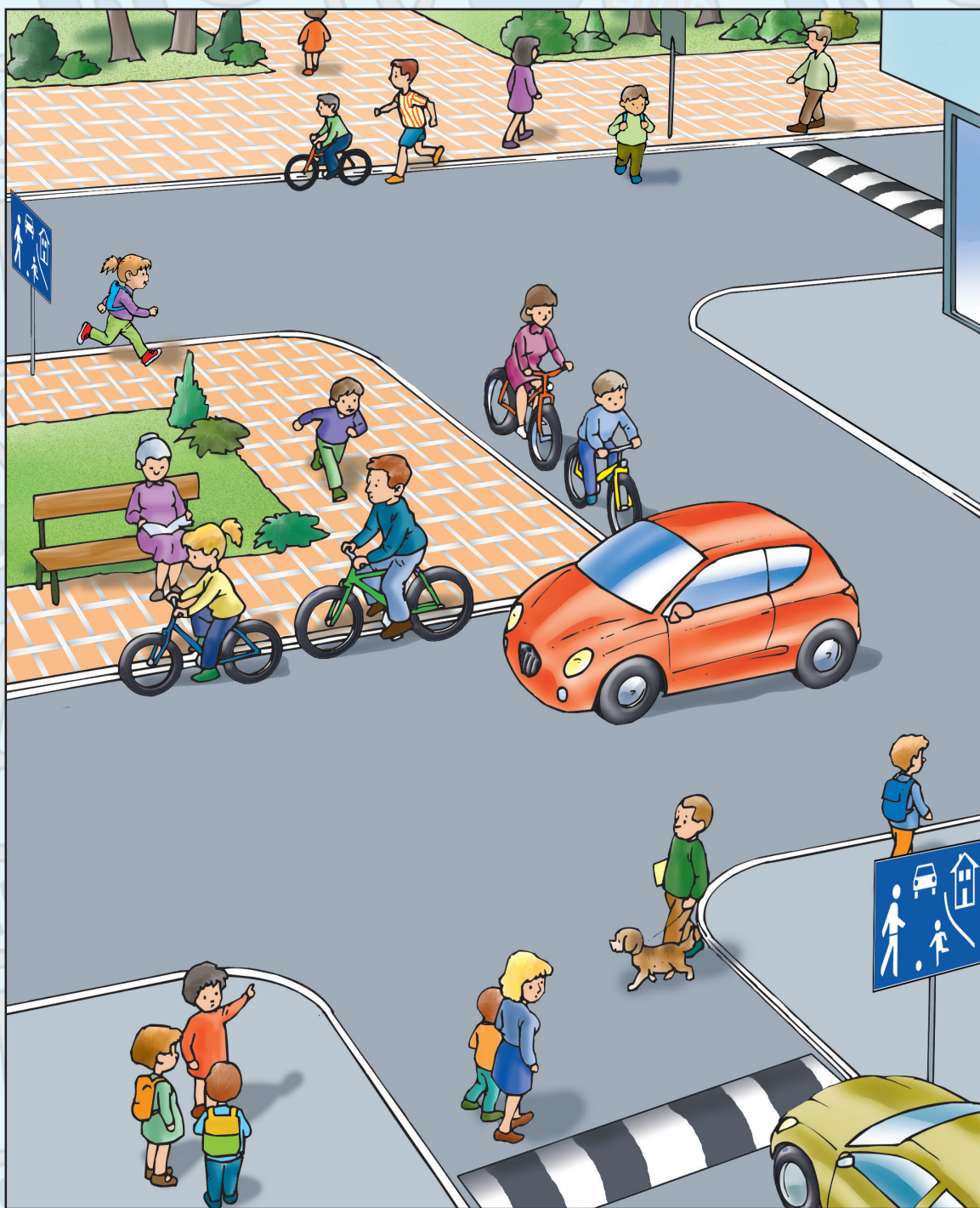

Nema igranja loptom, vožnje rolera, jurki i žmurki ni na ulici, ni na trotoaru. U blizini se uvek može naći neki automobil, autobus ili kamion, pa, ako potrčimo za loptom na kolovoz, to može biti veoma opasno.

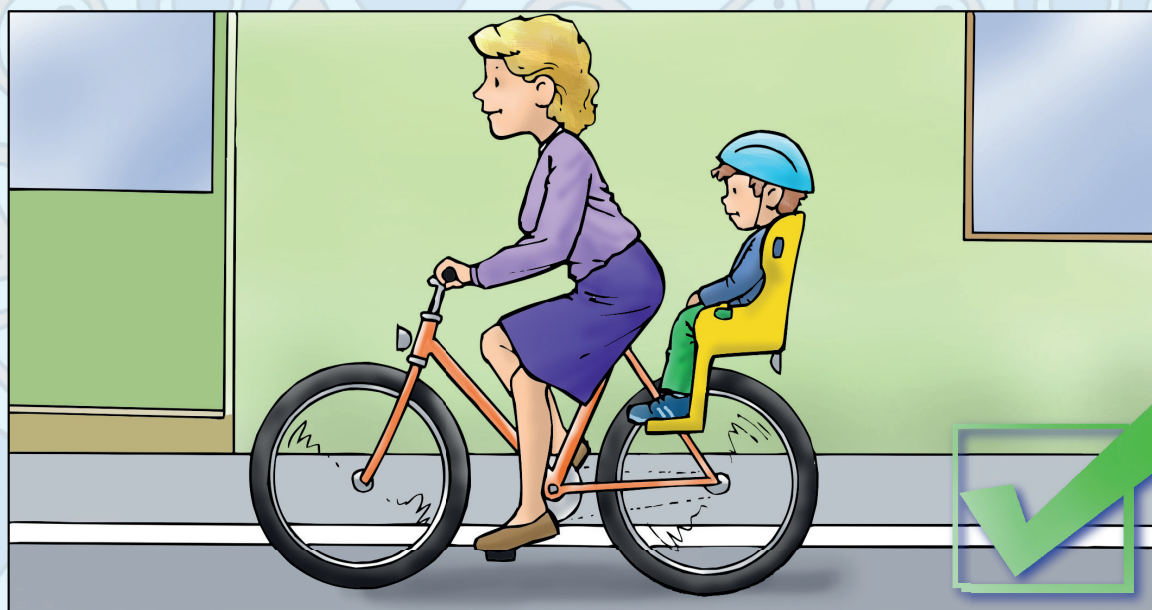
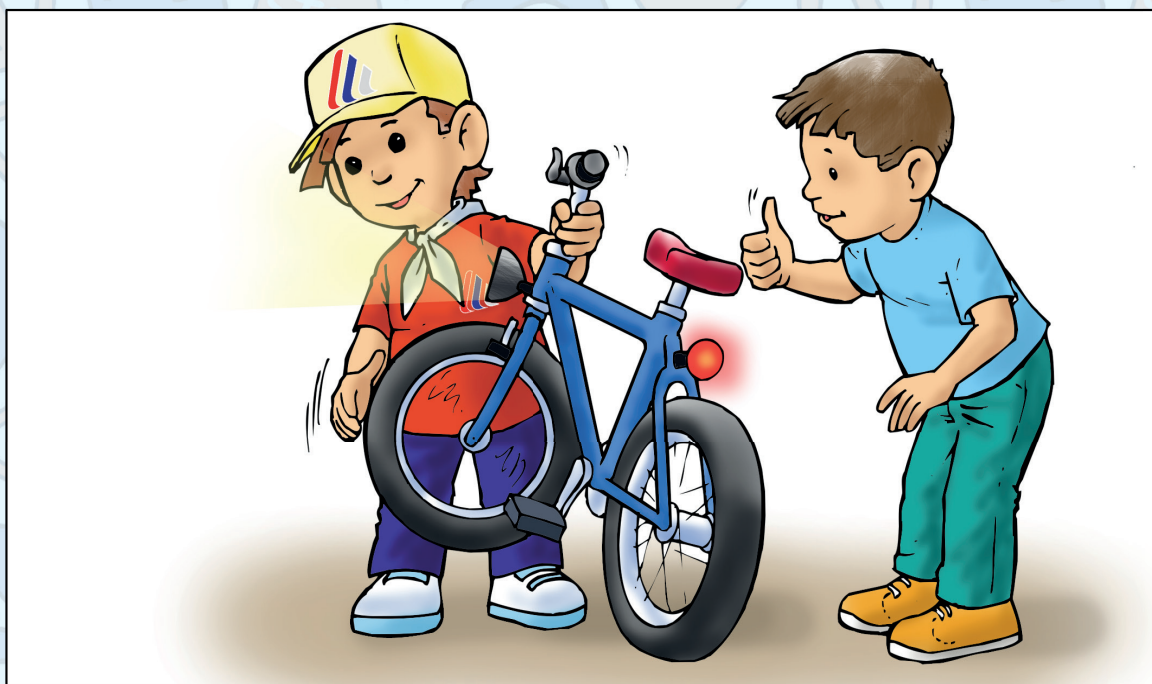
VOŽNJA BICIKLA

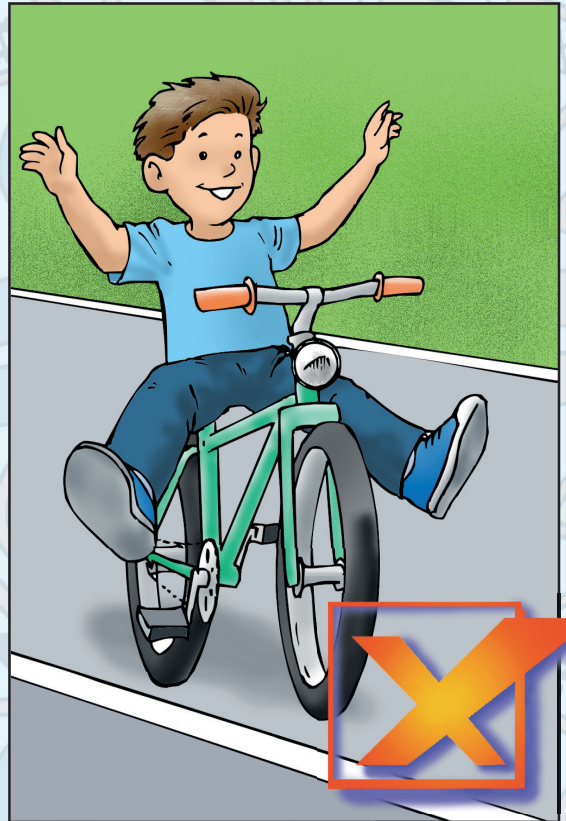
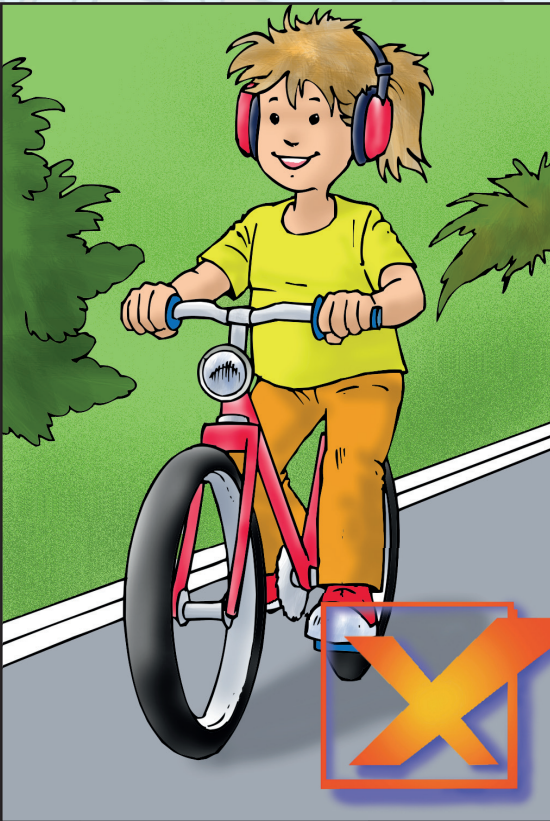
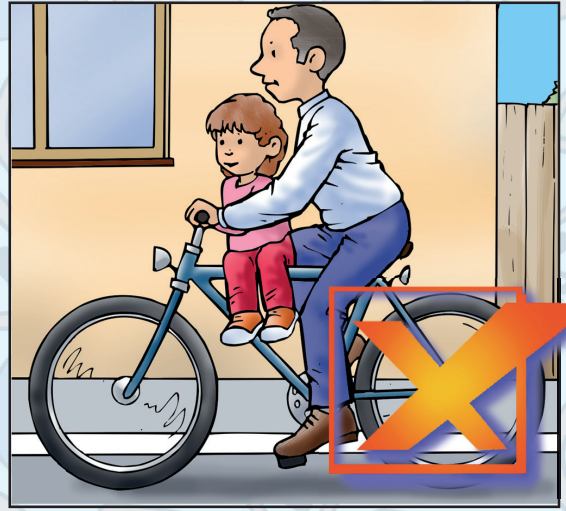
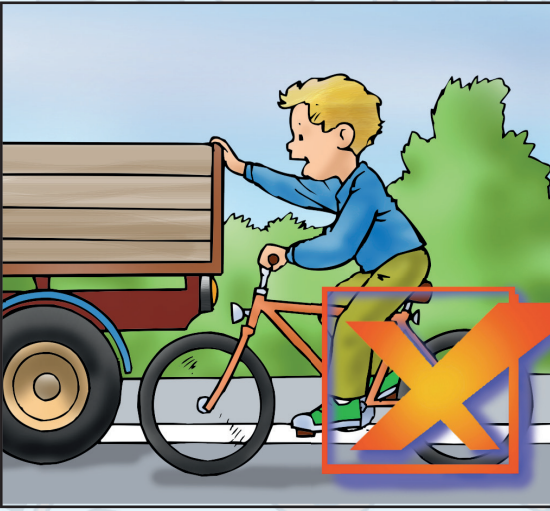
Drugari, svi mi volimo da vozimo bicikli. Dok ne napunimo devet godina, bicikl smemo da vozimo samo na mestima za igru: u školskom dvorištu, parkovima i igralištima.

Sada, kad sam napunio deset godina, ja smem da vozim bicikl i na posebnim mestima koja se zovu „zone usporenog saobraćaja“. Na ovim mestima može biti čak i automobila, ali oni moraju da se kreću veoma, veoma sporo. Naravno, sa nama uvek mora da bude i neko stariji, neko ko ima više od 16 godina.

Bicikl mora da bude ispravan, a posebno moraju da budu ispravni prednje i zadnje svetlo. Kada vas mama ili tata voze na biciklu, uvek morate sedeti u posebnom sedištu. Ovo pravilo važi sve dok ne napunite osam godina.

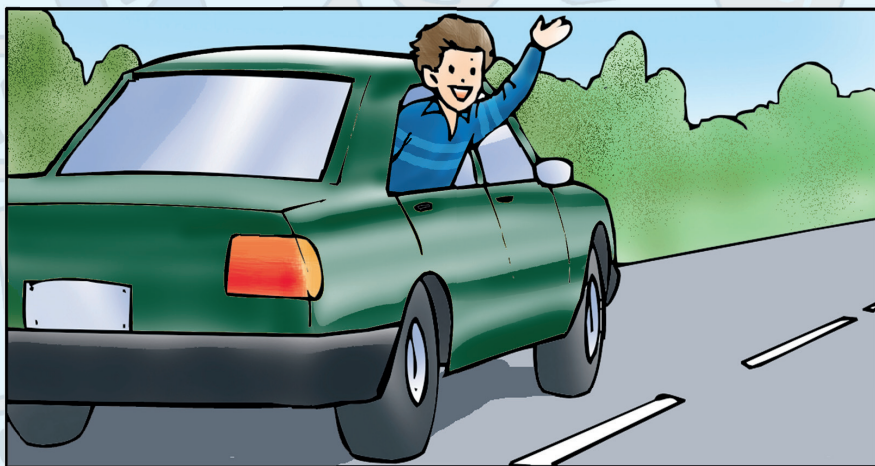
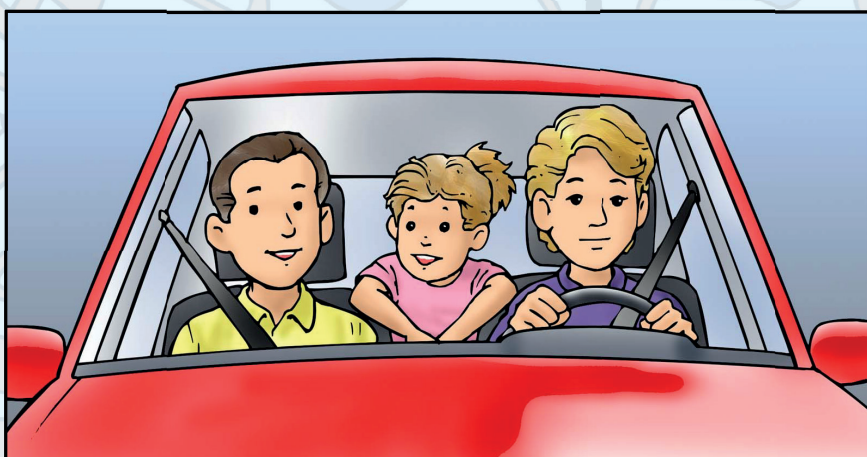

Postoje neke stvari koje NIKADA ne smemo da radimo dok vozimo bicikl! Nikada ne smemo da se pridržavamo za drugo vozilo, da nosimo slušalice i u toku vožnje slušamo muziku, da vozimo bez ruku ili sa spuštenim nogama. I ne smemo da dozvolimo da nas stariji nepravilno prevoze na biciklu, jer tako možemo da padnemo i da se povredimo.

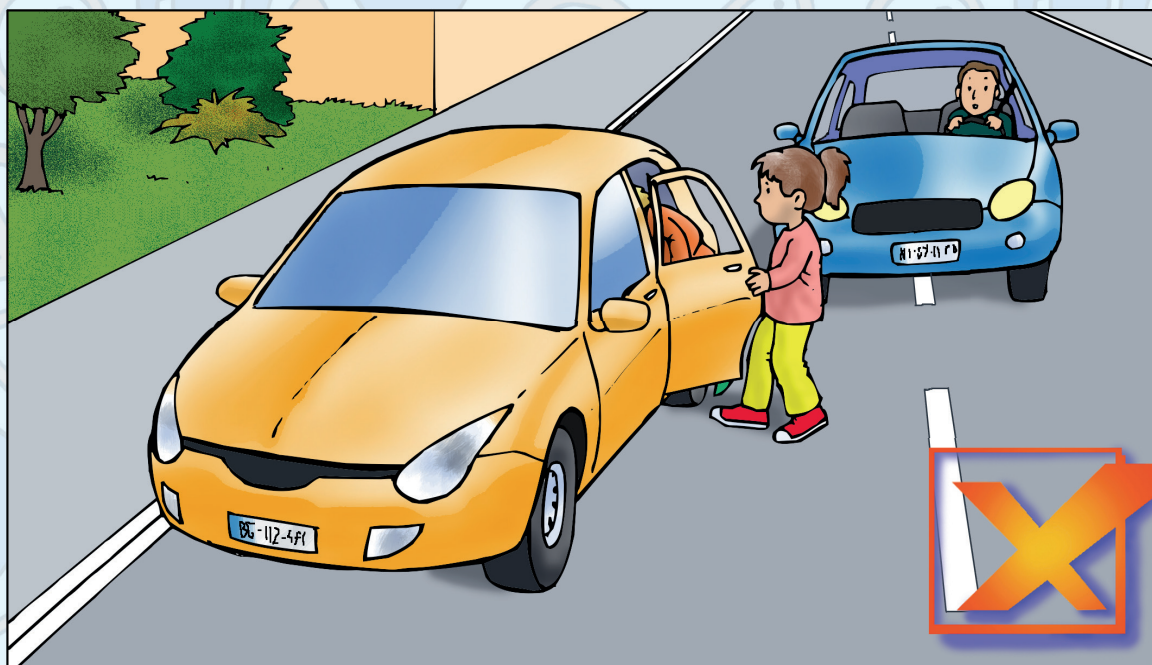
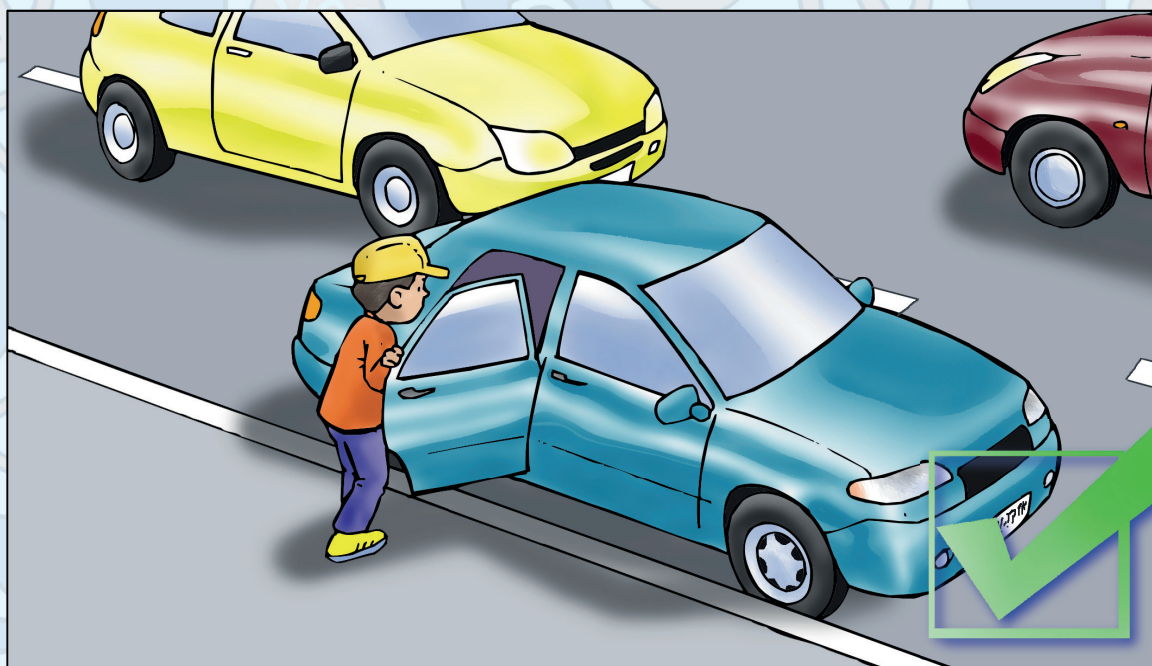
VOŽNJA AUTOMOBILOM

Kada se vozimo u automobilu, uvek treba da sedimo na zadnjem sedištu i obavezno vežemo pojas. Moja mlađa sestra ima dve i po godine, sedi u posebnom sedištu za decu i takođe je vezana pojasom. Možda niste znali da se bebe mogu prevoziti i na prednjem sedištu, ali moraju biti u posebnim sedištim za bebe, okrenute suprotno od pravca kretanja automobila, tako da ih onaj ko vozi može videti u svakom trenutku.

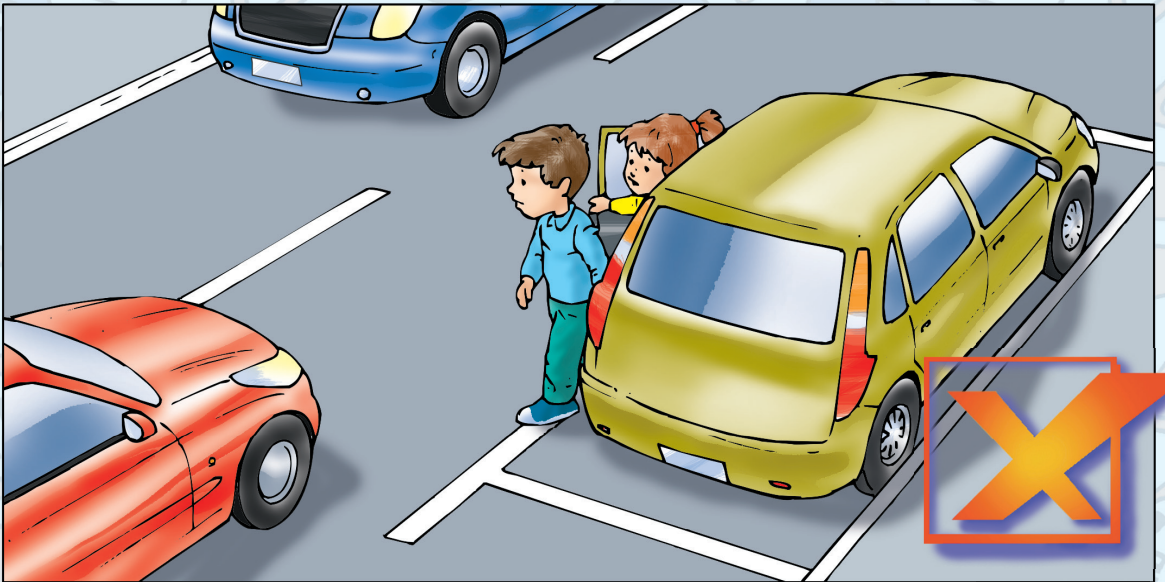
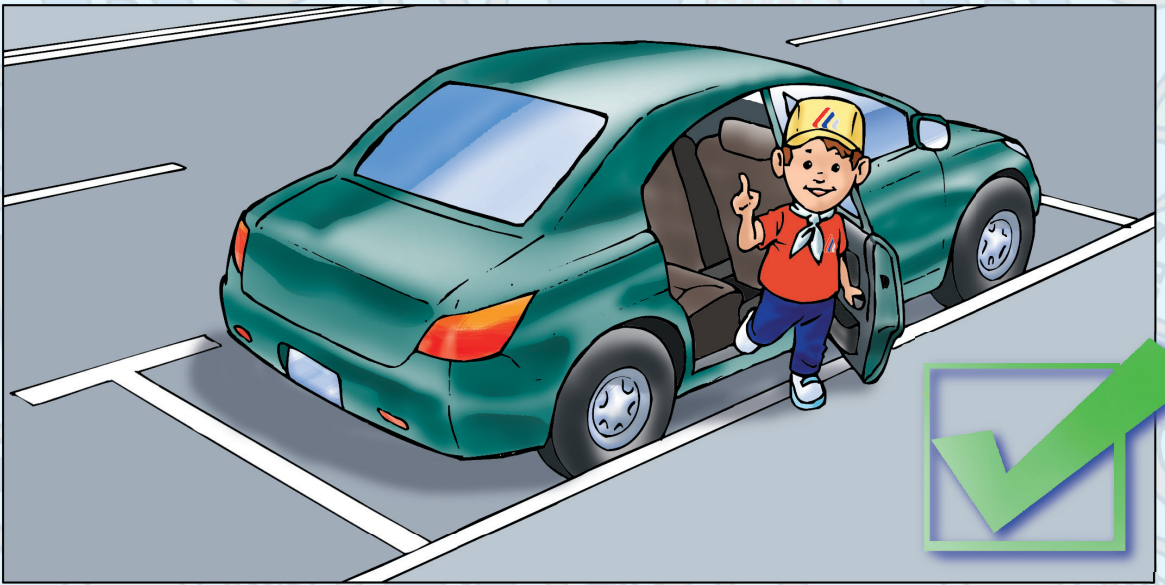

Ometanje vozača, sedenje između dva prednja sedišta i naginjanje kroz prozor su stvari koje nikada ne smemo da radimo. Samo ako mirno sedimo na zadnjem sedištu, vezani pojasom, mi ćemo biti bezbedni.

Kada ulazimo u automobil, moramo paziti kako to radimo. Ja uvek u automobil ulazim sa desne strane, sa trotoara. Ovo je jedino ispravno i bezbedno. Ako bismo ulazili sa leve strane, to znači da bismo sišli na kolovoz, što je veoma opasno.

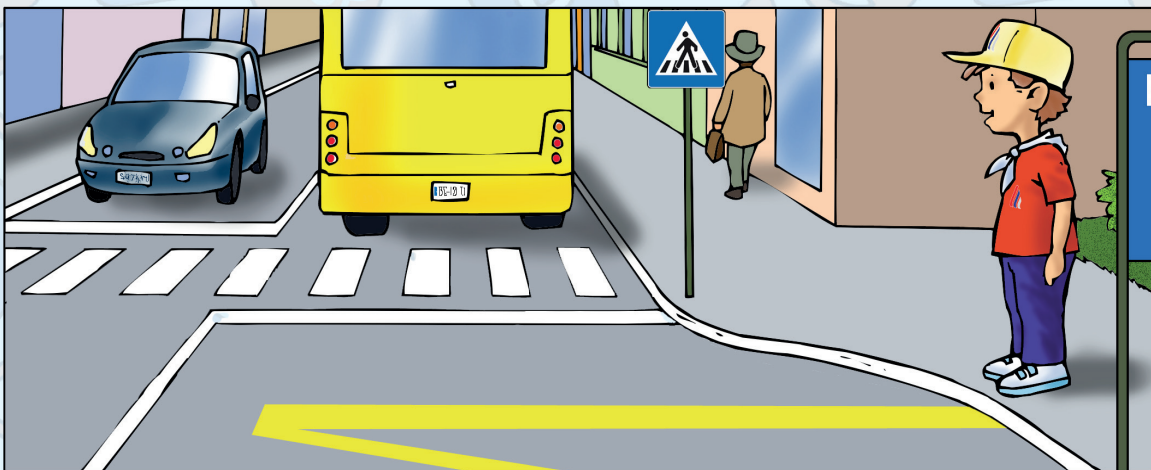
IZLAZAK IZ AUTOMOBILA

Ista pravila važe i kada izlazimo iz automobila. Uvek treba da izlazimo na desnu stranu, jer je tamo trotoar. Naravno, uvek treba da pogledamo kada otvaramo vrata da ne bismo njima udarili nekog pešaka koji u tom trenutku prolazi.

Nikada ne treba izlaziti sa leve strane iz automobila jer može da nas udari drugi automobil koji u tom trenutku prolazi ulicom.

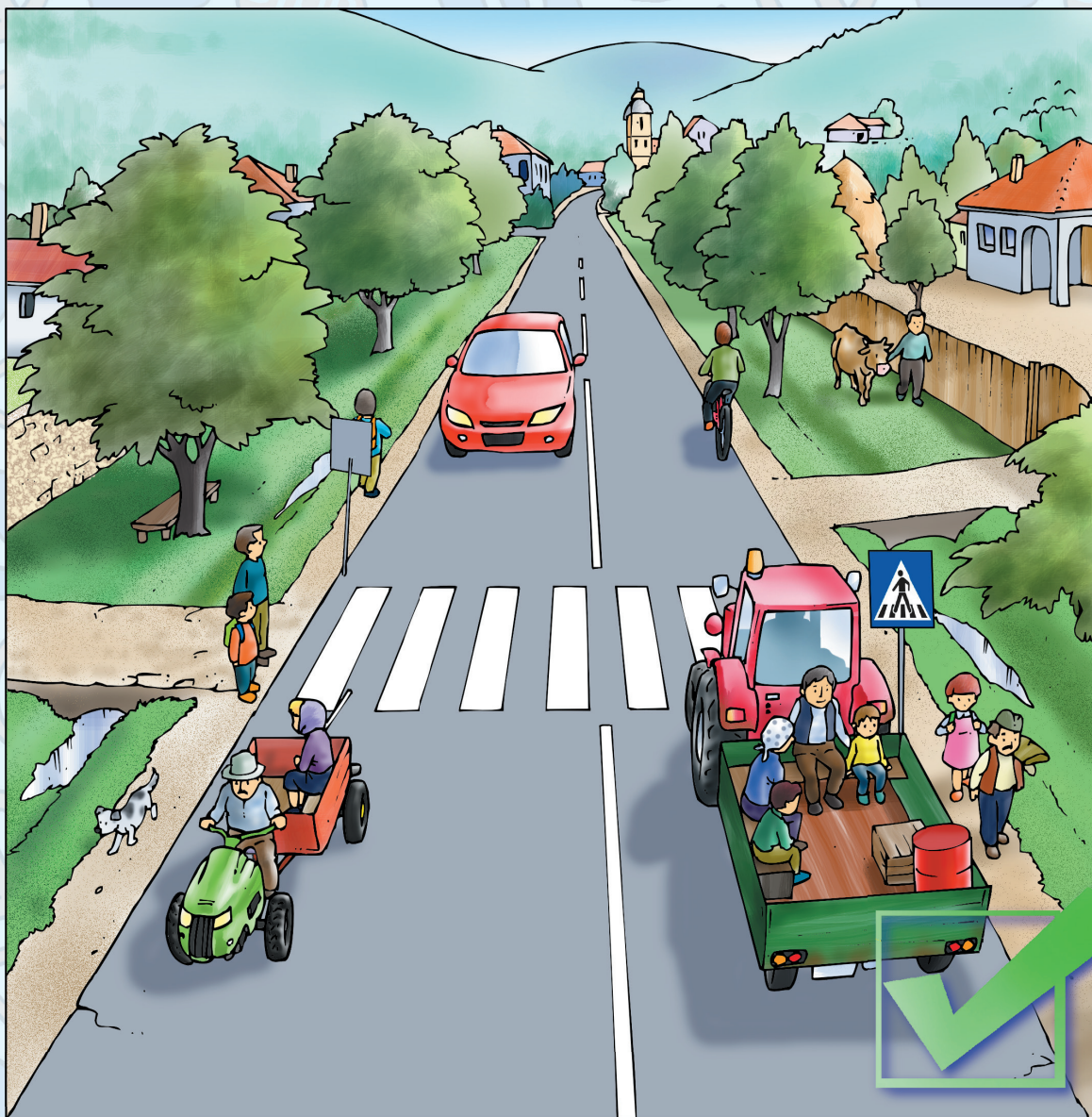
VOŽNJA AUTOBUSOM

Kada treba da idemo negde gde ne možemo stići peške, vozimo se autobusom. Naravno, i kada se vozimo autobusom, postoje neka pravila bezbednog ponašanja. Uvek treba da se držimo za rukodržače obema rukama jer smo samo tako bezbedni u slučaju naglog kočenja. Nikada ne treba da stojimo na stepenicama pošto je to veoma opasno. Ako ima slobodnih mesta, možemo i da sednemo.

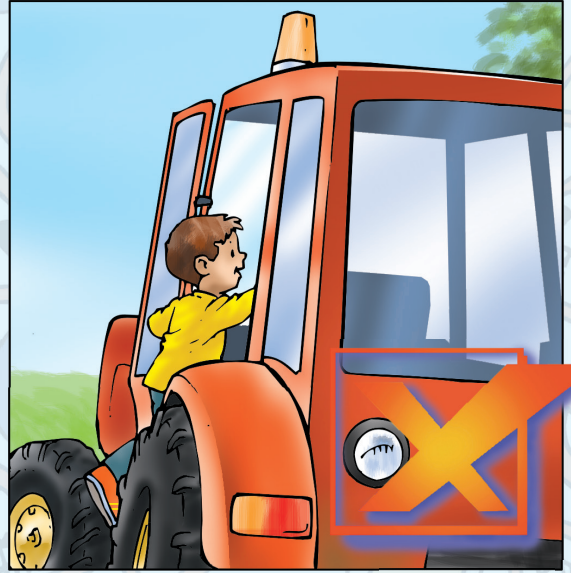

Svi mi mnogo volimo da idemo na izlete autobusom. Naravno, u autobusu nema šetanja, skakanja, guranja. Mora se sedeti mirno, svako na svom mestu. Da bismo bili bezbedni, u onim autobusima koji na sedištima imaju sigurnosne pojaseve obavezno se treba vezati, jer nikad se ne zna šta može da se nađe na putu ispred autobusa, pa će vozač morati naglo da zakoči, a mi tada možemo da se povredimo.

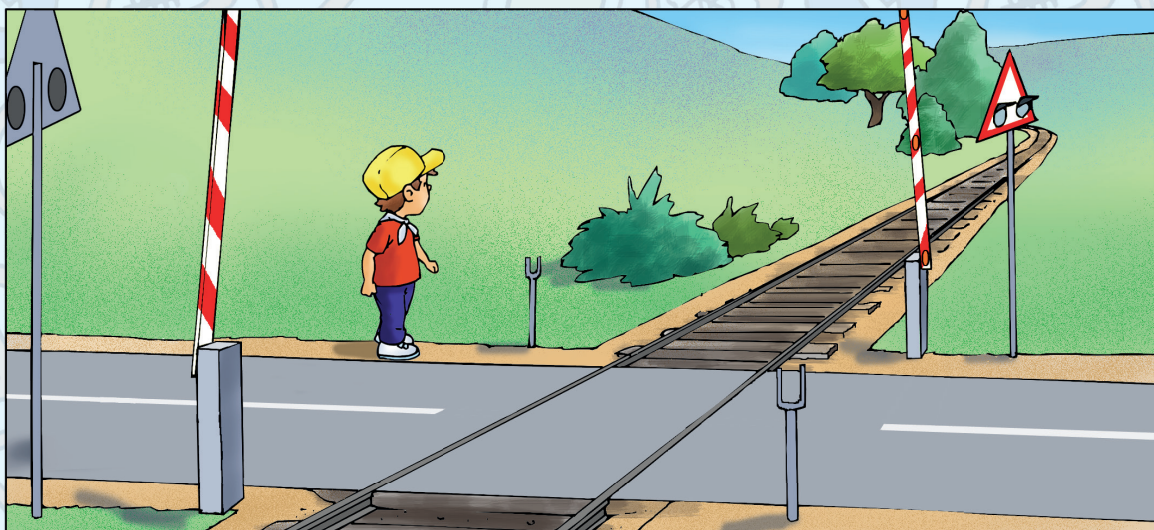
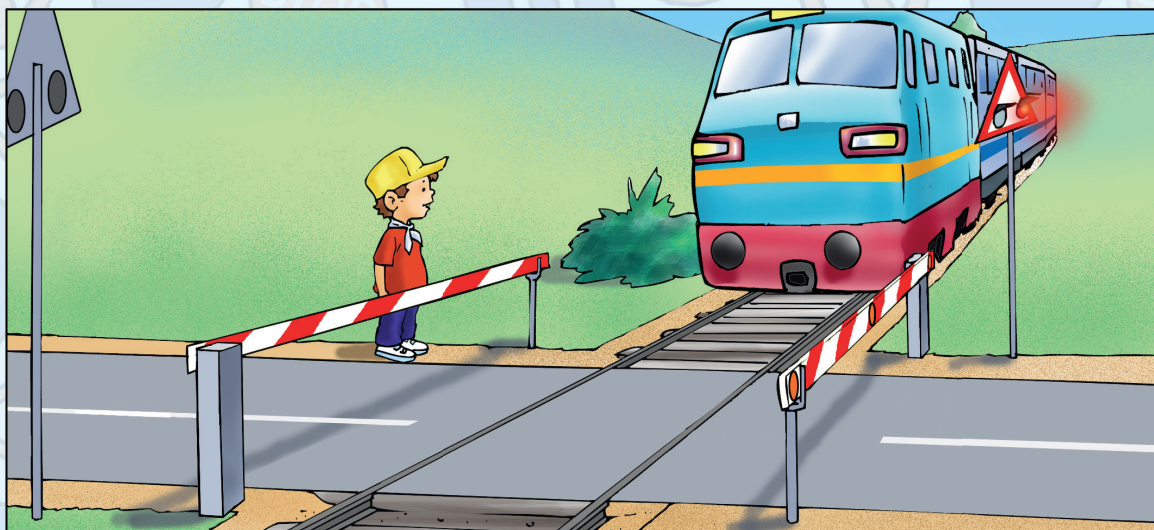
Pored svega važnog što moramo da znamo, kada idemo na selo, postoje neke veoma bitne stvari. Na selu često nema trotoara, pa kada pešaćimo, to uvek činimo levom stranom kolovoza. Moj deka ima traktor, tako da se ja ponekad vozim u njemu. Naravno, tada se vozim u traktorskoj prikolici, i to činim veoma pažljivo, u društvu sa nekim starijim, na primer bakom ili ujakom.

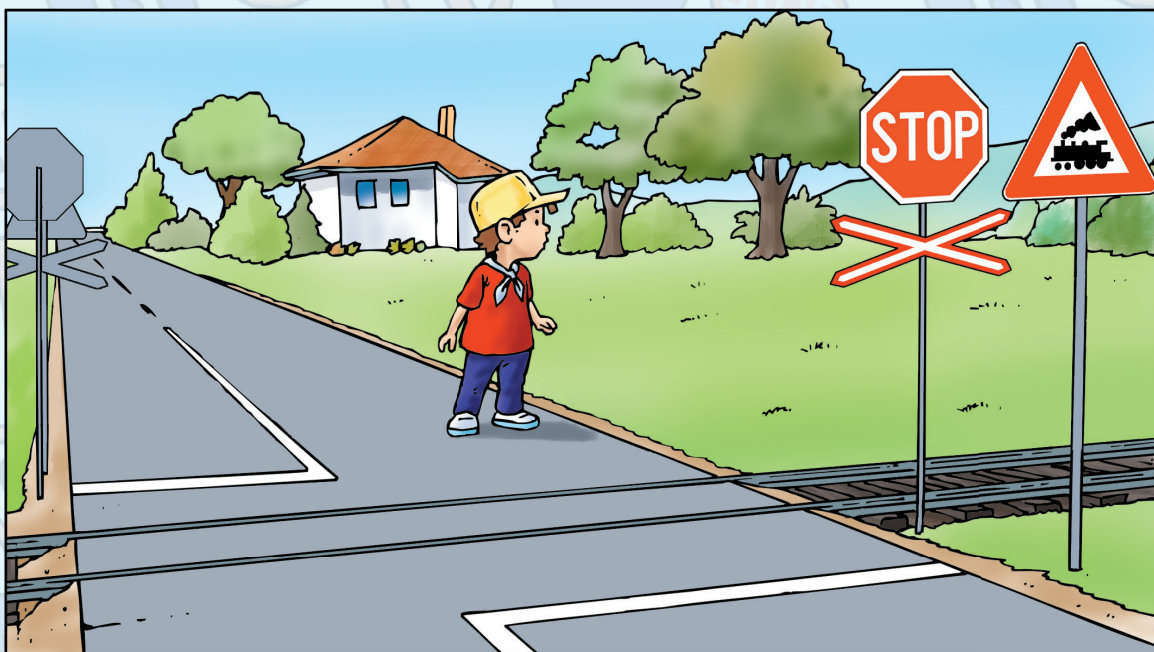

Ali još nešto veoma važno moramo da znamo: **NIKADA** se ne treba igrati u blizini traktora! Traktori su korisne mašine, ali oni mogu biti i veoma opasni, posebno za decu. Na selu ima dovoljno mesta za igru, tako da traktor treba da koriste samo odrasli.

PRELAZAK PREKO PRUGE

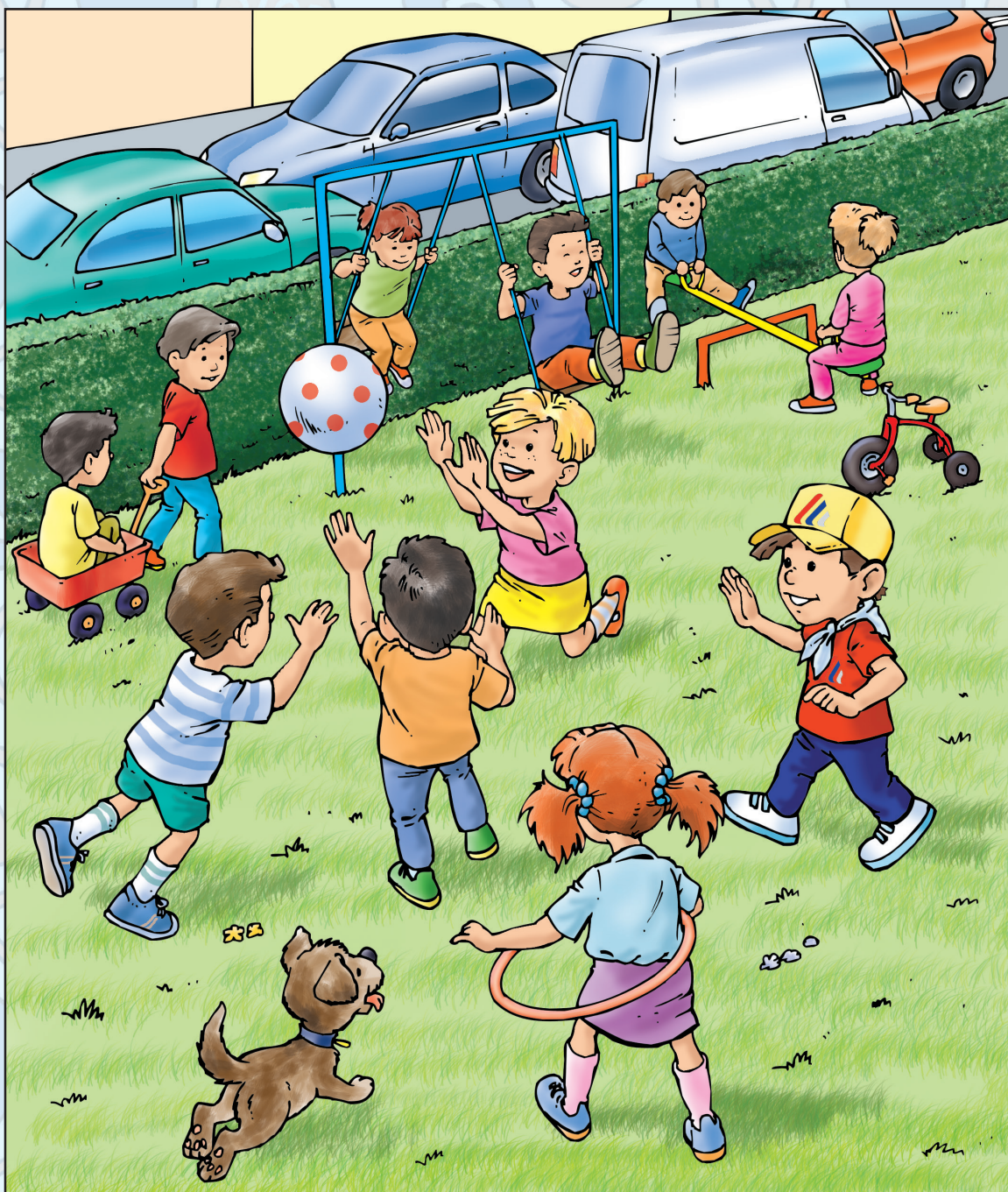

Kroz selo u kom žive moji baka i deka prolazi pruga. Kada treba da pređem preko pruge, a rampa je spuštena, ja se ne provlačim ispod niti hodam pored nje. Uvek sačekam da voz prođe i rampa se podigne. Pre nego što krenem da prelazim prugu, pogledam levo, pa desno, dobro oslušnem i, tek kada sam siguran da nema voza u blizini, ja pređem prugu.

Tamo gde nema rampe, moramo da budemo još pažljiviji i da **DOBRO** pogledamo i oslušamo, da li nailazi voz.

BEZBEDNA IGRA

A na kraju dana, kada ispravno uradimo sve zadatke u školi i u saobraćaju i bezbedno stignemo do kuće, moje drugarice, drugari i ja jedva čekamo da se družimo. Mesto gde je nama najlepše je naše igralište, na kom možemo bezbedno da se igramo, daleko od saobraćaja i svih vozila.

PAŽLJIVKOVA PITANJA ZA PROVERU ZNANJA

1. Kako se naziva saobraćajna površina po kojoj se kreću brza i snažna vozila?

- a) Trotoar;
- b) Kolovoz.

2. Po kojoj se saobraćajnoj površini u naseljenim mestima bezbedno kreću pešaci?

- a) Kolovozom;
- b) Trotoarom.

3. Kako se nazivaju posebno označena mesta na kolovozu za prelazak pešaka?

- a) Pešačka ostrva;
- b) Pešački prelazi;
- c) Pešačke zone.

4. Kada trotoarom dođeš do pešačkog prelaza...

- a) Koračajući polako, gledaš da li nailaze vozila;
- b) Treba kratko da zastaneš da bi pažljivo osmotrio/la saobraćajnu situaciju;
- c) Moraš da staneš da bi pažljivo mogao/la da osmotriš da li nailaze vozila.

5. Stojeći na trotoaru, pažljivo osmatraš da li vozila nailaze...

- a) Gledajući jednom u levu i jednom u desnu stranu;
- b) Gledajući prvo u levu stranu, zatim u desnu, pa ponovo u levu stranu;
- c) Gledajući prvo u levu stranu, potom u desnu stranu onoliko puta koliko je potrebno da bi se dobro uverio/la da vozila ne nailaze ili da su se zaustavila.

6. Kada prelaziš kolovoz na pešačkom prelazu...

- a) Pretrčavaš;
- b) Hodaš normalnim korakom;
- c) Hodaš sporije.

7. Koje su boje svetla na semaforu za pešake?

- a) Crvene i žute;
- b) Žute i zelene;
- c) Crvene i zelene.

8. Kada je upaljeno crveno svetlo na semaforu za pešake, tada...

- a) Možeš pažljivo da pređeš kolovoz, ako ne nailaze vozila;
- b) Ne smeš da pređeš kolovoz.

9. Kada je upaljeno zeleno svetlo na semaforu za pešake, tada...

- a) Ne smeš da prelaziš kolovoz;
- b) Možeš da prelaziš kolovoz.

10. Kada se upali zeleno svetlo na semaforu za pešake...

- a) Odmah započinješ prelazak kolovoza;
- b) Prvo pažljivo pogledaš ulevo i udesno kako bi se uverio da ne nailazi neko vozilo.

11. Na putu van naselja ili putu kroz selo, kada nema trotoara ili druge površine za pešake, deca treba da se kreću...

- a) Pored kolovoza, uz desnu ivicu u pravcu kretanja;
- b) Pored kolovoza, uz levu ivicu u pravcu kretanja.

12. Kada se na ovakvom putu kreću pored kolovoza, deca se moraju kretati...

- a) Dvoje po dvoje;
- b) U grupi;
- c) Jedno iza drugog.

13. Kada je smanjena vidljivost, u sumrak, noću, po magli, kada padaju kiša ili sneg, deca se kreću po putu van naselja i ...

- a) Ne moraju biti ničim označena;
- b) Moraju biti označena nekim visokoreflektujućim obeležjem / trakom, prslukom, nalepnicom, priveskom... / da bi ih vozači mogli primetiti.

14. Kada se na selu deca prevoze u prikolicama, poluprikolicama ili tovarnim prostorima...

- a) Mogu sama stajati ili sedeti ako se čvrsto drže;
- b) Mogu se prevoziti samo u pratnji punoletnih lica sedeći bezbedno.

15. Da li je dozvoljeno da se deca prevoze na traktorima ili poljoprivrednim mašinama?

- a) Dozvoljeno je;
- b) Nije dozvoljeno

16. Da li je deci dozvoljeno da sama prilaze velikim, snažnim, teškim traktorima i poljoprivrednim mašinama?

- a) Jeste, ako su traktori i mašine ugašene;
- b) Zabranjeno je jer je to mnogo opasno za decu.

17. Kada izađeš iz autobusa zaustavljenog na stajalištu...

- a) Možeš preći kolovoz samo iza autobusa;
- b) Možeš preći kolovoz samo ispred autobusa;
- c) Ne smeš prelaziti kolovoz ni ispred ni iza autobusa, nego se uputiti ka pešačkom prelazu i preći kolovoz.

18. Kada prelaziš ulicu koja ima više saobraćajnih traka, a u prvoj traci do trotoara zaustavi se vozilo i vozač te propušta da pređeš preko pešačkog prelaza, ti...

- a) Odmah započinješ prelazak kolovoza jer će se i ostala vozila u ostalim trakama zaustaviti;
- b) Zapčinješ oprezno prelazak kada se dobro uveriš da u ostalim trakama ne nailaze vozila ili da su se zaustavila i da su te vozači videli.

19. U toku vožnje, u automobilu moraš sedeti...

- a) Na prednjem sedištu, vezan sigurnosnim pojasom;
- b) Na zadnjem sedištu, vezan sigurnosnim pojasom samo kada se voziš van grada;
- c) Na zadnjem sedištu, obavezno vezan sigurnosnim pojasom.

20. Kada izlaziš iz potpuno zaustavljenog ili parkiranog automobila...

- a) Izlaziš na leva vrata, direktno na kolovoz;
- b) Izlaziš na desna vrata, direktno na trotoar.

21. Da li je dozvoljeno da po kolovozu deca voze rolere, trotinet, bicikl?

- a) Dozvoljeno je;
- b) Nije dozvoljeno, jer je opasno.

22. Da li je dozvoljeno da se deca pored parkiranih vozila i između njih igraju jurke?

- a) Dozvoljeno je, ako se igraju oprezno;
- b) Zabranjeno je i mnogo je opasno jer ih vozači ne mogu videti od parkiranih vozila.

23. Deca treba da se bezbrižno igraju...

- a) Na trotoaru;
- b) U malim sporednim ulicama;
- c) Daleko, daleko od kolovoza, na ograđenim prostorima za igru/igralištima, parkovima...

24. Do koliko godina deca ne smeju da upravljaju biciklom na javnim putevima?

- a) Do navršenih deset godina;
- b) Do navršenih devet godina;
- c) Do navršenih 12 godina.

25. U „pešačkoj zoni“ i „zoni usporenog saobraćaja“ deca mlađa od devet godina...

- a) Mogu sama da upravljaju biciklom;
- b) Mogu da upravljaju biciklom samo ako ih prati neko stariji od 14 godina;
- c) Mogu da upravljaju biciklom samo ako su pod nadzorom lica koje je starije od 16 godina.

26. Kada te neko stariji vozi na biciklu, možeš da sediš...

- a) Na šipci ispred držeći se za upravljač;
- b) Na zadnjoj korpi bicikla držeći se za vozača;
- c) Na posebno ugrađenom sedištu na biciklu, prilagođenom tvom uzrastu i čvrsto spojenim sa biciklom.

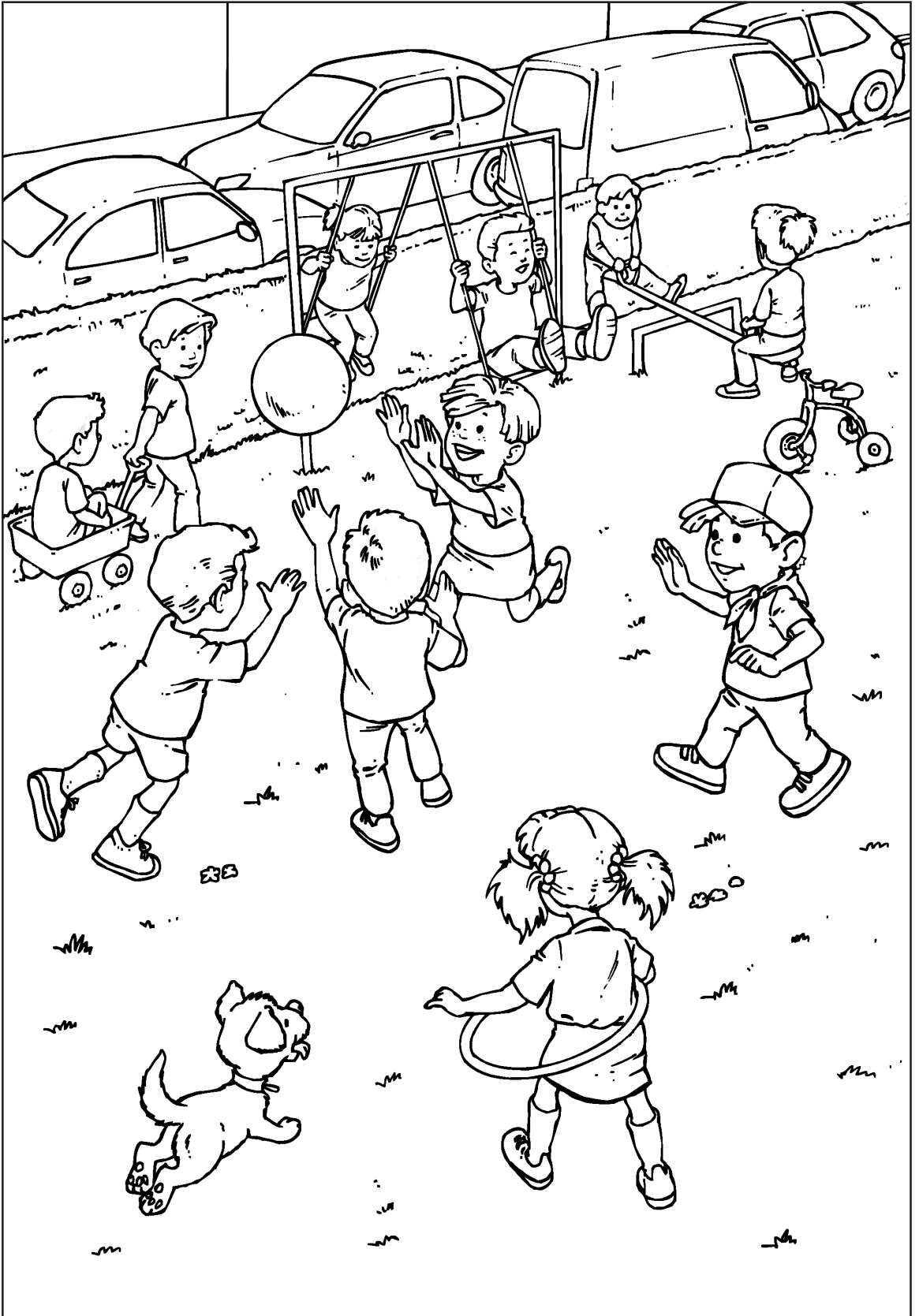
**SAD SI I TI
PAŽLJIVKO.**

KLJUČ:

1-b, 2-b, 3-b, 4-c, 5-c, 6-b, 7-c, 8-b, 9-b, 10-b,
11-b, 12-c, 13-b, 14-b, 15-b, 16-b, 17-c, 18-b,
19-c, 20-b, 21-b, 22-b, 23-c, 24-c, 25-c, 26-c.

Autor
Agencija za bezbednost saobraćaja

Ilustrator
Marinko Lebović

Lektor
Radoslav Anđelković

Izdavač
Agencija za bezbednost saobraćaja

Štampa
Birograf COMP DOO
Atanasije Pulje 22, Zemun

Tiraž
2.100

BESPLATAN PRIMERAK

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

656.1.05(02.053.2)

PAŽLJIVKOVA pravila u saobraćaju / [autor] Agencija za bezbednost saobraćaja ; [ilustrator Marinko Lebović]. - 3. izd. - Beograd : Agencija za bezbednost saobraćaja, 2018 (Beograd : Birograf COMP). - 48 str. : ilustr. ; 26 cm

Tiraž 2.100.

ISBN 978-86-89155-13-6
1. Агенција за безбедност саобраћаја (Београд)
а) Саобраћајно васпитање

COBISS.SR-ID 266984204

Sad si i ti
Pažljivko.

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја